

HARUN YAHYA CEP KİTAPLARI SERİSİ .20.

KURAN AHLAKINI YAŞAMAK

الذ
رسول
محمد

HARUN YAHYA

İçinde yaşadığımız toplumda son derece çarpık bir ahlak anlayışı vardır. Bencil tutku ve hırsların bir ürünü olan bu ahlak anlayışı, insanları; kibirli, olaycı, küstah, acımasız, kaba ve zalim olmaya yöneltir. Hemen herkes, kendi yükselişini sağlamak için diğer insanları ezme gerektiğine inanmıştır.

Oysa Kuran'da Allah, insanlara; asil, mütevazî, şefkatli, fedakar, olgun ve içli olmayı emreder. İnsanın yürüyüşüne dahi dikkat çekilerek şu emir verilir:

"İnsanlara yanağını çevirip (büyüklenme) ve böbürlenmiş olarak yeryüzünde yürüme. Çünkü Allah, büyüklük taslayıp böbürleneni sevmez." (Lokman Suresi, 18)

Müslümanın görevi, kuşkusuz Allah'ın vahyettiği bu üstün ahlakı en ince ayrıntısına kadar uygulamaktır.

Ancak müslüman da, bu ilahi ahlakı terk etmiş ve üstte sözünü ettiğimiz çarpık ahlak anlayışını benimsemiş olan bir toplum içinde yaşamaktadır.

Bu yüzden, bu sapkın ve ilkel kültürün nüfuz edici etkisinden tam anlamıyla kurtulmak için, son derece hassas ve dikkatli olmak zorundadır.

Kendini sürekli tartmalı, cahiliye ahlakından tam anlamıyla uzaklaşıp Kuran ahlakını uygulamak için büyük bir dikkat göstermelidir. Bu kitapçık, bu çabasında müslümana destek olmak, unutmaması gereken temel Kurani konuları aklında tutmasına yardım etmek için yazılmıştır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bu kitap Harun Yahya'nın konuyla ilgili olarak daha önce kaleme aldığı eserlerinden bazı bölümlerin derlenmesi ile oluşturulmuştur. Amaç, okuyucuların Harun Yahya serisinin tamamını okuyabilmesidir.

Cep Kitapları Serisi hazırlanırken, Türk halkının içinde bulunduğu ekonomik durum göz önüne alınmış, bu duruma uygun fiyatlarla okuyucuya hizmet etmek amaçlanmıştır. Bu seri hazırlanırken kendisinden alıntılar yapılan kitapların orijinallerine, Harun Yahya'nın eserlerini satan tüm kitapçılardan veya www.harunyahya.org internet sitesinden ulaşabilirsiniz.

OKUYUCUYA

- Yazarın eserlerinde evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yaratılışı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 140 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla bu teorinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımıza ulaştırılabilmesi ise zorunludur.
- Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular, Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedir. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır. Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmişe herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.
- Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.
- Bunun yanında, sadece Allah rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.
- Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğu- na şahit olacaktır.
- Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat etmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheli ve ye'se sürükleyen anlatımlara rastlayamazsınız.

HARUN YAHYA CEP KİTAPLARI SERİSİ .20.

**KURAN
AHLAKINI
YAŞAMAK**

HARUN YAHYA

Temmuz, 2002

YAZAR HAKKINDA

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapağında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya olmasını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Kuran'ı ve Resulullah'ın sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu suretle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürütmeyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası olarak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Amerika'ya, İngiltere'den Endonezya'ya, Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Brezilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca gibi pek çok dile çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleşmesine vesile olmaktadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi üslubun, akılcı ve ilmi

yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme, kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunsalar da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya külliyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazanç hedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusu olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesidir, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çok geç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya külliyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı
"Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.

KÜLTÜR
YAYINCILIK

Çatalçeşme Sk. Üretmen Han No: 29/7
Cağaloğlu - İstanbul Tel : (0 212) 511 44 03

Baskı: Nesil Matbaacılık

www.harunyahya.org - www.harunyahya.net

İÇİNDEKİLER

Giriş	8
Müslümanın Hayatının Amacı: Allah Rızası	10
Allah Rızasının En Çoğunu Aramak	25
Mümin Özellikleri	44
Dünya Hayatının Geçiciliği	88
Sonuç	98

Giriş

Kuran ahlakının yaşanmadığı toplumlarda son derece çarpık bir ahlak anlayışı vardır. İnsanın ruhundaki bencil tutku ve hırsların bir ürünü olan bu ahlak anlayışı, insanları kibirli, bencil, alaycı, küstah, acımasız, kaba ve zalim olmaya yöneltir. Herkes, kendi yükselişini sağlamak için diğer insanları ezmek gerektiğine inanır ve bunu her fırsatta uygular.

Oysa Allah, yarattığı insana böyle bir ahlakı yaşamasını tavsiye etmemiştir. Aksine Kuran'da insanlara asil, mütevazı, güvenilir, şefkatli, fedakar, olgun ve içli olmaları emredilir. Allah'ın Hak Kitabında bir insanın ahlakındaki inceliklere dikkat çekilerek şu emir verilir:

İnsanlara yanağını çevirip (büyüklenme) ve böbürlenmiş olarak yeryüzünde yürüme. Çünkü Allah, büyüklük taslayıp böbürleneni sevmez.
(Lokman Suresi, 18)

Müslüman olmak, geleneksel kültüre bağlı olmak, nostaljik şeylerden zevk almak demek değildir. "Doğulu" olmak demek de değildir. Müslüman olmak Allah'a kul olmak ve O'nun verdiği nimetleri O'na şükrederek kullanmaktır. Allah'ı tanımanın ve gerçekten üstün bir insan olabilmenin çabasıdır.

Gerçek Müslüman, kendisini yaratan sonsuz kudret sahibi Allah'ın rızasını arayan, O'nun rızasından başka hiçbir maddi veya manevi karşılık beklentisi içinde olmayan kişidir.

İşte Müslümanlığın tanımı budur.

Müslümanın görevi, kuşkusuz Allah'ın vahyettiği bu

üstün ahlakı en ince ayrıntısına kadar uygulamaktır. Bu ilahi ahlakı terk etmiş ve üstte sözünü ettiğimiz çarpık ahlak anlayışını benimsemiş olan sapkın ve ilkel kültürün nüfuz edici etkisinden tam anlamıyla kurtulmak için, son derece hassas ve dikkatli olmak gerekir. Bu nedenle kişi kendini sürekli tartmalı, cahiliye ahlakından tam anlamıyla uzaklaşıp Kuran ahlakını uygulamak için büyük bir dikkat göstermelidir.

Okumakta olduğunuz kitap, bu çabasında iman edenlere destek olmak, unutulmaması gereken temel Kurani konuların akılda tutulmasına yardım etmek için hazırlanmıştır. İlerleyen sayfalarda, bir müminin sürekli aklında tutması, her an üzerinde durması gereken bazı temel imani konuları ve yine unutulma tehlikesi olan bazı ibadetleri Kuran ayetleri ile birlikte inceleyeceğiz.

Müslümanın Hayatının Amacı: Allah Rızası

Allah, rızasına uyanları bununla kurtuluş yollarına ulaştırır ve onları kendi izniyle karanlıklardan nura çıkarır. Onları dosdoğru yola yöneltip iletir. (Maide Suresi, 16)

Müslümanlarla diğer insanlar arasındaki fark nedir? Bu soruya Müslüman olmayanlardan farklı cevaplar gelebilir. Onlar, Müslümanlarla aralarında kültürel ve ahlaki bazı ayrılıklar olduğunu söyleyebilirler. Müslümanların "dünya görüşü"nün farklı olduğunu, onların bazı "değer"lere inandıklarını, kendilerinin ise bu "değer"leri kabul etmediklerini öne sürebilirler. Müslümanların kendilerinden "ideolojik" farklılıklar taşıdıklarını belirtebilirler.

Ama aslında bu söyledikleri, yalnızca temel bir farklılığın sonuçları olarak ortaya çıkmış ve yalnızca "gözle görülür" özellik taşıyan bazı farklılıklardır. Onlar, Müslümanların gerçekte kendilerinden ne yönde farklı olduklarını çoğunlukla anlayamazlar. (Zaten bu farkı anlamamış oldukları için Müslüman değillerdir.)

Müslümanları diğerlerinden ayıran temel özelliğin ne olduğundan söz etmeden önce bir noktayı hatırlatmakta fayda var: "Müslüman" derken, nüfus cüzdanında "Müslümandır" ibaresi bulunan insanı kastetmiyoruz. Müslüman, Allah'ın, dinine bağlananlara verdiği bir isimdir. Kuran'da tarif edilen Müslümanları diğer insanlardan ayıran temel fark, bu insanların Allah'ın sonsuz kudreti-

nin farkında olmalarıdır. Allah'ın sonsuz kudretinin farkında olmak ise -geleneksel inançların korunmasından ötürü- bir Yaratıcı'nın var olduğunu tasdik etmek demek değildir. Kuran'da bu gerçeğe şöyle dikkat çekilmektedir:

De ki: "Göklerden ve yerden sizlere rızık veren kimdir? Kulaklara ve gözlere malik olan kimdir? Diriyi ölüden çıkararak ve ölüyü diriden çıkararak kimdir? Ve işleri evirip-çeviren kimdir?" Onlar: "Allah" diyeceklerdir. Öyleyse de ki: "Peki siz yine de korkup-sakınmayacak mısınız? İşte bu, sizin gerçek Rabbiniz olan Allah'tır. Öyleyse haktan sonra sapıklıktan başka ne var? Peki, nasıl hala çevriliyorsunuz?" (Yunus Suresi, 31-32)

Ayette soru sorulan kişi, Allah'ın varlığını tasdik eden ve O'nun sıfatlarını kabul eden, ama tüm bunlara rağmen, "Allah'tan korkup-sakınma" özelliğinden yoksun olan ve Allah'tan yüz çevirmiş biridir. (Zaten şeytan da Allah'ın varlığını tasdik etmiyor değildir.)

Allah'ın büyüklüğünü kavramak bunu sözle tasdik etmekten ibaret değildir. Müslümanlar Allah'ın varlığının ve büyüklüğünün farkına varan, O'ndan "korkup-sakınan" ve hayatlarını farkına vardıkları bu büyük gerçeğe göre düzenleyen insanlardır. Diğerleri ise, ya Allah'ı inkar edenler, ya da Allah'ın varlığını üstteki ayette tarif edilen kişi gibi bir tarzda tasdik etmesine rağmen Allah'tan "korkup-sakınmayanlar"dır.

Bu özellikteki insanların yaşamları, kendilerini yaratmış olan Allah'ın farkında olmadan kurulmuş yaşamlardır. Bunlar hayatlarının, kim tarafından, nasıl ve neden başlatıldığını gözardı ederler. Kendi zihinlerinde, Allah'a ve O'nun dinine yer olmayan yeni bir hayat kurmaya ça-

lışırlar. Kuran'da ise, böyle bir yaşamın boş ve çürük bir temele dayandığı, yıkımla bitmeye mahkum olduğu şu hikmetli benzetmeyle anlatılır:

Binasının temelini, Allah korkusu ve hoşnutluğu üzerine kuran kimse mi hayırlıdır, yoksa binasının temelini göçecek bir yarın kenarına kurup onunla birlikte kendisi de cehennem ateşi içine yuvarlanan kimse mi? Allah, zulmeden bir topluluğa hidayet vermez. (Tevbe Suresi, 109)

Ayette de haber verildiği gibi, Kuran'da tarif edilen şekilde bir imana sahip olmayanların yaşamları, "yıkılacak yar"ların kenarlarına kuruludur. Onların hayattaki tek amaçları "bu dünya"da mutluluğu ve rahatlığı elde etmektir. Bu insanların çoğu, kendine "zengin olmak" gibi bir hedef belirler. Bu hedefine ulaşmak için elinden geleni yapacak, tüm fiziki ve beyinsel gücünü zengin olmak için kullanacaktır. Kimisi de hayattaki amacını " itibar sahibi ve ünlü bir insan olmak" olarak saptar. Bunu elde etmek için de elinden gelen herşeyi yapar. Örneğin ünlü bir yazar olup, "saygın" bir insan haline gelebilmek için elindeki bütün imkanları kullanır, fedakarlıklara katlanır. Ama bunların hepsi, ölümle birlikte yok olacak olan boş hedeflerden başka bir şey değildir. Hatta birçoğu henüz hayattayken de kaybedilebilir.

Oysa mümin, Allah'ın varlığının ve gücünün farkındadır. Allah'ın onu niçin yarattığını ve ondan neler istediğini bilir. Bu sayede - diğer insanlar için kesin bir yıkımdan başka bir şey olamayan - ölümün de sırrını çözer: Ölüm bir yok oluş değil, asıl hayata geçiş aşamasıdır.

Müslüman olmayanlar, hayatlarının tesadüfen ve "kendi kendine" oluştuğunu sandıkları gibi, hayatlarını

bitiren ölümün de "kendi kendine" oluşan bir "kaza" olduğunu düşünürler. Oysa hayatı yaratan da ölümü yaratan da Allah'tır. Bir tesadüf ya da kaza olmayan ölüm, Allah'ın özel olarak yarattığı, zamanını ve yerini belirlediği bir olaydır.

İşte mümin de, Allah'ın herşeye hakim olduğunu bilen ve ölümün bir son değil, asıl hayata (ahiret) geçiş aşaması olduğunu kavrayan insandır. Bu gerçeklerin farkındayken de, elbette diğerleri gibi hayatını "yıkılacak bir yarın kenarına" kurmaz. Hayatın, ölümün ve ölüm-sonrası gerçek hayatın asıl sahibinin kim olduğunu ve kim tarafından yaratıldığını bildiği için, Allah'a yönelir. Paranın, makam ve mevkinin, fiziki güzelliğin Allah'ın yarattığı ve yaratılmakta olan bu sistem içinde "geçer akçe" olmadığını görür. Bunlar ancak, Allah'ın koyduğu kurallar sayesinde kısa bir süre işleyecek olan "sebepler"dir.

Allah'ın yaratmış olduğu sistemin anahtarı ise Allah'ın rızasıdır. Çünkü Allah sadece rızasına uyanları doğru yola iletir:

Allah, rızasına uyanları bununla Kuran'la kurtuluş yollarına ulaştırır ve onları kendi izniyle karanlıklardan nura çıkarır. Onları dosdoğru yola yöneltip-iletir. (Maide Suresi, 16)

Müslüman, Allah'ın rızasını aradığı için Müslümandır. İşte Müslümanı, diğerlerinden ayıran en önemli fark buradadır. Müslümanlar, din ahlakını Allah'ın rızasını kazanmak için izlenecek bir yol olarak görürken, birçokları için din, birtakım inançları içeren kurallar bütünüdür ve hayatlarında önemli bir yeri yoktur.

Zaten gerçek Müslümanlarla, Müslüman taklidi yapan ikiyüzlüler (münafıklar) arasındaki ayırım da burada

ortaya çıkar. Müslümanların aksine münafıklar din ahlakını kendi çıkar ve isteklerini tatmin etmeye yarayacak bir araç olarak görürler. Müslümanların namazı "huşu" (Allah'a karşı saygı dolu bir korku) içinde kılarken (Müminun Suresi, 1-2), münafıkların bunu insanlara "gösteriş" olsun diye (Maun Suresi, 6) yapmaları da bundandır. Aynı şekilde münafıklar, Allah yolunda yapılan harcamayı (infak) da gerçekte Allah rızası için değil, yine insanlara gösteriş olsun diye yaparlar. Bu gerçeği haber veren ayet şöyledir:

Ey iman edenler, Allah'a ve ahiret gününe inanmayıp, insanlara karşı gösteriş olsun diye malını

infak eden gibi minnet ve eziyet ederek sadakalarınızı geçersiz kılmayın. Böylesinin durumu, üzerinde toprak bulunan bir kayanın durumuna benzer; üzerine sağnak bir yağmur düştü mü, onu çırılçıplak bırakıverir. Onlar kazandıklarından hiçbir şeye güç yetiremez (elde edemez)ler. Allah, kafirler topluluğuna hidayet vermez. (Bakara Suresi, 264)

Allah Rızası İçin Ciddi Bir Çaba

İnsanlar kendilerine tek hedef olarak belirledikleri dünya nimetlerini elde etmek için çok büyük bir çaba gösterirler. Zengin olmak, statü kazanmak ya da başka menfaatler için ellerinden gelen herşeyi yaparlar. Çok kısa süre içinde tümüyle ellerinden gidecek olan "az bir değer" (Tevbe Suresi, 9) uğruna büyük bir yarış içine girerler.

Onlarınkinden çok daha büyük bir karşılığa, Allah'ın rızasına ve cennetine talip olan mümin de bu hedefleri için ciddi bir çaba gösterecektir. Kuran'da, müminin bu özelliği şöyle tarif edilir:

Kim çarçabuk olanı (geçici dünya arzularını) isterse, orada istediğimiz kimseye dilediğimizi çabuklaştırırız, sonra ona cehennemi (yurt) kılarız; ona, kınanmış ve kovulmuş olarak gider. Kim de ahireti ister ve bir mümin olarak ciddi bir çaba göstererek ona çalışırsa, işte böylelerinin çabası şükre şayandır. (İsra Suresi, 18-19)

Mümin Allah rızası ve ahiret için "ciddi bir çaba göstererek" çalışır. Malını ve canını Allah için "satmıştır". Kuran'da müminlerin bu özelliği şöyle anlatılır:

Hiç şüphesiz Allah, müminlerden -karşılığında

onlara mutlaka cenneti vermek üzere- canlarını ve mallarını satın almıştır. Onlar Allah yolunda savaşırlar, öldürürler ve öldürülürler; (bu,) Tevrat'ta, İncil'de ve Kuran'da O'nun üzerine gerçek olan bir vaaddir. Allah'tan daha çok ah-dine vefa gösterecek olan kimdir? Şu halde yaptığınız bu alışverişten dolayı sevinip-müjdeleşiniz. İşte 'büyük kurtuluş ve mutluluk' budur. (Tevbe Suresi, 111)

Allah'a "malını ve canını satmış" olan bir insan, Allah rızası için karşılaşacağı hiçbir zorluktan etkilenmeyecektir. Allah rızası dışında hiçbir şeye yönelmeyecektir. Bedeni ve sahip olduğu mallar "onun" değildir ki, bunlar konusunda kendi nefsinin bencil tutkularına uysun. Bedenin ve sahip olduğu herşeyin sahibi Allah'tır, tüm bunları O'nun istediği şekilde kullanacaktır.

Bunların yanısıra göstereceği çabanın gerçekten ciddi olup olmadığı da denenecektir. Allah yolunda hiçbir şeyden çekinmemelidir. Çünkü münafıklar da, eğer kendileri için "yakın bir yarar" görürlerse, görünüşte Allah rızasına uygun bir işe -Allah'ın rızasını değil de, bu "yakın yarar"ı elde edebilmek için- girişebilirler:

Eğer yakın bir yarar ve orta bir sefer olsaydı, onlar (münafıklar) mutlaka seni izlerlerdi. Ama zorluk onlara uzak geldi. "Eğer güç yetirseydik muhakkak seninle birlikte (savaşa) çıkardık." diye sana Allah adına yemin edecekler. Kendi nefislerini helaka sürüklüyorlar. Allah onların gerçekten yalan söylediklerini biliyor. (Tevbe Suresi, 42)

Dolayısıyla mümin olmanın ölçüsü, Allah rızasına karşı içli bir istek duymak ve gerektiğinde bu yolda fe-

dakarlık göstermekten kaçınmamaktır. Müminler, **"kaktıksızca (ahiretteki asıl) yurdu düşünüp anan ihlas sahipleri"** dirler. (Sad Suresi, 46) Mümin, Allah'ın rızasının yanında başka çıkarlar gözetmez. Allah'tan rızasını, rahmetini ve cennetini umar, çünkü **"Erkek olsun, kadın olsun inanmış olarak kim salih bir amelde bulunursa, onlar cennete girecek ve onlar, bir 'çekirdeğin sırtındaki tomurcuk kadar' bile haksızlığa uğramayacaklardır."** (Nisa Suresi, 124)

Görüldüğü gibi Kuran'da tarif edilen mümin modeli son derece açık ve nettir. Allah'a ve ahirete "kesin bir bilgiyle" (Lokman Suresi, 4) iman edip, sonra da Allah yolunda "ciddi bir çaba" gösterenlerin yurdudur cennet. Allah'a ancak "bir ucundan ibadet" edip, Allah'ın rızasının yanında kendi basit çıkarlarını korumaya çalışanların durumu ise, Kuran'da şöyle açıklanmaktadır:

İnsanlardan kimi, Allah'a bir ucundan ibadet eder, eğer kendisine bir hayır dokunursa, bununla tatmin bulur ve eğer kendisine bir fitne isabet edecek olursa yüzü üstü dönüverir. O, dünyayı kaybetmiştir, ahireti de. İşte bu, apaçık bir kayıptır. (Hac Suresi, 11)

Müminin asıl hedefi ahirettir, ama bu onun dünyada yalnızca zorluk ve sıkıntıyla dolu bir hayat yaşayacağı anlamına gelmez. Karşılaşacağı zorluk ve sıkıntılar, onun denenmesi ve olgunlaşması içindir.

Müminin karşılaşacağı zorluklar, aslında dışarıdan zor gibi görünen, fakat tam bir teslimiyetle içine girildiğinde, Allah'ın her türlü zorluğu kaldırdığı olaylardır. Örneğin, Hz. İbrahim imanından dolayı ateşe atılmak istendiğinde Müslümanca karşılık vermiş, inancından ve Allah'ın emirlerinden hiçbir taviz vermeyerek ateşe atıl-

mayı göze almıştır. Ateşe atılmak, dışarıdan bakan biri için bir insanın dünyada başına gelebilecek en büyük fiziksel işkencedir. Fakat Allah'ın bu denemesini en güzel, en teslimiyetli bir biçimde karşılayan Hz. İbrahim, dışarıdan zorlu görünen bu olaydan Allah'ın yardımıyla hiçbir zarar görmeden kurtulmuştur.

(İbrahim) Dedi ki: "O halde, Allah'ı bırakıp da sizlere yararı olmayan ve zararı dokunmayan şeylere mi tapıyorsunuz?" "Yuh size ve Allah'tan başka taptıklarınıza. Siz yine de akıllanmayacak mısınız?" Dediler ki: "Eğer (bir şey) yaparsanız, onu yakın ve ilahlarınıza yardımda bulunun." Biz de dedik ki: "Ey ateş, İbrahim'e karşı soğuk ve esenlik ol." Ona bir düzen (tuzak) kurmak istediler, fakat Biz onları daha çok hüsrana uğrayanlar kıldık. (Enbiya Suresi, 66-70)

Nitekim Allah Kendi rızası için sahip oldukları her şeyi ortaya koyanların hiçbir zarar görmeden, maddi ve manevi kazançlarla geri döndüklerini ayetlerinde şöyle haber verir:

Onlar, kendilerine insanlar: "Size karşı insanlar topla(n)dılar, artık onlardan korkun" dedikleri halde imanları artanlar ve: "Allah bize yeter, O ne güzel vekildir" diyenlerdir. Bundan dolayı, kendilerine hiçbir kötülük dokunmadan bir bolluk (fazl) ve Allah'tan bir nimetle geri döndüler. Onlar, Allah'ın rızasına uydular. Allah, büyük fazl (ve ihsan) sahibidir. İşte bu şeytan, ancak kendi dostlarını korkutur. Siz onlardan korkmayın, eğer mü'minlerseniz, Ben'den korkun. Küfürde 'büyük çaba harcayanlar' seni üzmesin. Çünkü onlar, Allah'a hiçbir şeyle zarar veremezler.

Allah, onları ahirette pay sahibi kılmamayı ister. Onlar için büyük bir azab vardır. Onlar, imana karşılık küfrü satın alanlardır. Onlar, Allah'a hiçbir şeyle zarar veremezler. Onlar için acıklı bir azab vardır. (Al-i İmran Suresi, 173-177)

Sonuçta Allah'ın rızasını arayan ve gözeten bir mümin için hiçbir sıkıntı, zorluk ve üzüntü yoktur. Yalnızca, Allah'ın dünyada bir imtihan olarak yarattığı ve müminin tevekkül, sabır ve teslimiyetini denediği olaylar vardır. Bunlar dışarıdan bakıldığında sıkıntı ve zorluk gibi görünen, içine girildiğinde ise Allah'ın kesin bir rahmetiyle karşılaşılan olaylardır.

Ayrıca Allah Kuran'da, mümin kullarına kaldırılabileceklerinden fazla yük yüklemeyeceğini de bildirmiştir:

Allah, hiç kimseye güç yetireceğinden başkasını yüklemez... (Bakara Suresi, 286)

Allah, Kendisine gereği gibi kulluk eden bir mümin için ne dünyada ne de ahirette hiçbir azap dilememiştir. Tam tersine her iki hayatta da güzellik onlarındır:

(Allah'tan) Sakınanlara: "Rabbiniz ne indirdi?" dendiğinde, "Hayır" dediler. Bu dünyada güzel davranışlarda bulunanlara güzellik vardır; ahiret yurdu ise daha hayırlıdır. Takva sahiplerinin yurdu ne güzeldir. Adn cennetleri; ona girerler, onun altından ırmaklar akar, içinde onların her diledikleri şey vardır. İşte Allah, takva sahiplerini böyle ödüllendirir. (Nahl Suresi, 30-31)

Allah rızasını gözetmede zaaf gösteren, Allah'a tam bir teslimiyet göstermeyen, nefsinin daha ön planda tutan kimselerin başına, bu tür hatalı davranışlarından ötürü, Allah'ın bir uyarısı olarak azap, zorluk ve sıkıntı gelir. Müminler hata yaptıklarında, Allah'tan bir nevi "şefkat

tokadı" şeklinde kendilerine gelen bu sıkıntılardan ders alıp, tevbe eder ve davranışlarını düzeltirler. İnkarcılar ise, dünyada yaşadıkları süre boyunca Allah'ın kendilerini uğrattığı zorluk ve sıkıntılardan, belalardan ibret almaz ve ahiretteki büyük sonsuz azabı hakedecek bir duruma gelirler.

Nefsini Tanımak

Kuran'da insan hakkında verilen önemli bilgilerden biri de onun "nefis sahibi" olduğudur. Arapçada "insanın kendisi" anlamına gelen nefis, benlik kelimesiyle de tanımlanabilir.

Kuran'da insan nefsinin iki tarafı olduğunu bildirilmiştir. Buna göre insanın içinde kötülüğü emreden bir taraf ve o kötülüğten sakınmayı emreden diğer bir taraf bulunmaktadır. Bu konu ile ilgili ayetler şöyledir:

Nefse ve ona 'bir düzen içinde biçim verene', sonra ona fücürünü (sınır tanımaz günah ve kötülüğünü) ve ondan sakınmayı ilham edene (andolsun). Onu arındırıp-temizleyen gerçekten felah bulmuştur. Ve onu (isyanla, günahla, bozulmalarla) örtüp-saran da elbette yıkıma uğramıştır. (Şems Suresi, 7-10)

Ayetlerden de anlaşıldığı gibi kötülük her insanın nefsinde vardır. Ancak bunu temizleyip arındıran kurtulacaktır. Müminler nefislerindeki kötülüklere teslim olmaz, Allah'ın ilham ettiği şekilde ondan sakınırlar. Hz. Yusuf'un söylediği: **"Ben nefsimi temize çıkaramam. Çünkü gerçekten nefis, Rabbimin kendisini esirgediği dışında var gücüyle kötülüğü emre-dendir."** (Yusuf Suresi, 53) sözü, müminlerin nasıl dü-

şünmesi gerektiğini göstermektedir.

Nefs "var gücüyle kötülüğü emreden" olduğuna göre, mümin sürekli olarak nefsinin karşı uyanık olmak durumundadır. Nefs sürekli olarak ona Allah'ın rızasının dışında alternatifler sunar ve bu alternatifleri süslü gösterir. Fakat mümin, Allah korkusu sayesinde, nefsin bu "şaşırtıp-saptırıcı" özelliğine kanmaz. Daima Allah'ın rızasına uygun bir yaşam geçirmek için doğrulara yönelir.

Şirkten Kaçınmak

Şirk, kısa tarifiyle Allah'ın yanında O'ndan başka bazı varlıkları da ilah kabul etmektir. Bu tarifi üzerine, çoğu kişi, aslında şirk içinde olmalarına rağmen "biz Allah'tan başka ilah tanımıyoruz ki" diyebilir. Bu, onların "şirk" in ne olduğunu anlamamış olmalarından kaynaklanmaktadır. Zaten, Kuran'da bildirildiğine göre, Allah'a or-

tak koşup şirk içinde olanların bir bölümü, bu durumlarını kabul etmemektedirler. Bu kişilerin sözleri Kuran'da şöyle haber verilmektedir:

Onların tümünü toplayacağımız gün; sonra şirk koşanlara diyeceğiz ki: "Nerede (o bir şey) sanıp da ortak koştuklarınız?" (Bundan) Sonra onların: "Rabbimiz olan Allah'a and olsun ki, biz müşriklerden değildik" demelerinden başka bir fitneleri olmadı (kalmadı.) (Enam Suresi, 22-23)

Bu nedenle kimse bu konuda kendinden emin olmamalı, şirk içinde olmaktan Allah'a sığınmalıdır. Çünkü şirk, çok büyük bir günahdır. Allah diğer günah ve hataları affedebileceğini ama şirki asla affetmeyeceğini Kuran'da şöyle bildirmiştir:

Gerçekten, Allah, Kendisine şirk koşulmasını başıslamaz. Bunun dışında kalanı ise, dilediğini başıslar. Kim Allah'a şirk koşarsa, doğrusu büyük bir günahla iftira etmiş olur. (Nisa Suresi, 48)

Bu kadar büyük bir "günah ve iftira" olan şirk, insanın, Allah'a ait olan özellikleri kendi zihninde başka varlıklara vermesiyle başlar. Oysa varlıklarda yer alan özellikler (güç, güzellik, zeka vb.) onlara "ait" değildir; Allah bütün bunları geçici ve belirli bir süre için onlara vermiştir. Bu özellikleri, bu varlıklara "ait" saymak, onları da Allah gibi varlığı kendinden olan bir ilah saymak demektir. Bu ise, söz konusu varlıkları Allah'ın ortakları sayıp, Allah'a ortak koşmak olarak tanımlanır.

Allah'ın bir ve tek olma vasfı, Kuran'da şöyle anlatılır:
De ki: O Allah, birdir. Allah, Samed'dir (herşey O'na muhtaçtır, daimdir, hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır). O, doğurmamıştır ve doğurulma-

mıştır. Ve hiçbir şey O'nun dengi değildir.

(İhlas Suresi, 1-4)

Yukarıdaki ayetlerde bildirildiği gibi, Allah hiçbir şeye muhtaç değildir, ama herşey O'na muhtaçtır. Ve hiçbir şey O'nun dengi değildir. Bu gerçek reddedilip, bazı varlıkların Allah'a muhtaç olmadığı düşünüldüğü anda ise "şirk" başlar. O zaman, herşeyin Allah'ın kontrolünde olduğu unutulur, O'na muhtaç olmayan bazı varlıkların var olduğu ve bunların O'ndan bağımsız olarak davranabildiği gibi gerçek dışı bir inanç doğar. Böyle varlıkların olduğu zannedilince, Allah'tan başka bir de onlardan yardım istenmeye, onların rızası aranmaya, onların kuralları kabul edilmeye başlanır.

Oysa ki, Allah'a şirk koşmayan müminler, tüm gücün O'nun elinde olduğunu bildiklerinden yalnızca O'na yönelirler. Müminlerin sözleri Kuran'da şöyle haber verilir:

Biz yalnızca Sana ibadet eder ve yalnızca Sen'den yardım dileriz. (Fatiha Suresi, 4)

Şirk koşanlar ise aslında kendilerine yardıma güç yetiremeyecek varlıklara yönelmektedirler. Çünkü ilah olarak kabul ettikleri de kendileri gibi aciz kullardır. Ayetlerde şöyle buyrulmaktadır:

Kendileri yaratılıp dururken, hiçbir şeyi yaratamayan şeyleri mi ortak koşuyorlar? Oysa (bu şirk koştukları güçler ve nesnelere) ne onlara bir yardıma güç yetirebilir, ne kendi nefislerine yardım etmeğe. Onları hidayete çağırırsanız size uymazlar. Onları çağırırsanız da, suskun dursanız da size karşı (tutumları) birdir. Allah'tan başka taptıklarınız sizler gibi kullardır. Eğer doğru iseniz, hemen onları çağırın da size ica-

bet etsinler. (Araf Suresi, 191-194)

Dolayısıyla şirk hem büyük bir iftira, hem büyük bir aldanma, hem de büyük bir akılsızlıktır. Ayetlerde şirk koşanların ne kadar büyük bir akılsızlık içinde oldukları şöyle tarif edilir:

Ey insanlar, (size) bir örnek verildi; şimdi onu dinleyin. Sizin, Allah'ın dışında tapmakta olduklarınız -hepsi bunun için bir araya gelseler dahi- gerçekten bir sinek bile yaratamazlar. Eğer sinek onlardan bir şey kapacak olsa, bunu da ondan geri alamazlar. İsteyen de güçsüz, istenen de. Onlar, Allah'ın kadrini hakkıyla takdir edemediler. Şüphesiz Allah, güç sahibidir, azizdir. (Hac Suresi, 73-74)

Şirk, değişik şekillerde ortaya çıkar. Allah'tan başka varlıklar ilah olarak kabul edildiği için, onların rızası aranmaya başlanır. Onlardan medet umulur ve onların hükümleri kabul edilir. Böylece insan, kendisini kendi eliyle milyonlarca hayali ilahın boyunduruğuna sokmuş olur. Aynı kendisi gibi aciz varlıklardan medet umar. Oysa şirk koşan insan, büyük bir çıkmaz ve "zulüm" içindedir. Bu gerçek bir Kuran ayetinde şöyle haber verilir:

"... Şüphesiz şirk, gerçekten büyük bir zulümdür." (Lokman Suresi, 13)

Ama şunu da belirtmek gerekir ki bu insan, kendi kendine zulmetmektedir. Çünkü **"Şüphesiz Allah, insanlara hiçbir şeyle zulmetmez. Ancak insanlar, kendi nefislerine zulmediyorlar."** (Yunus Suresi, 44)

Allah Rızasının En Çoğunu Aramak

Mümin, şirkten, Allah'tan başka hayali ilahlardan medet ummaktan, onların rızasını aramaktan ve onların boyunduruğu altına girmekten arınmıştır. O, yalnızca Allah'a kulluk eder. Allah'ın rızasını arar. Bunu, daha önce belirttiğimiz gibi "Allah yolunda ciddi bir çaba" göstererek yapacaktır.

Allah yolunda "ciddi bir çaba" göstermenin anahtarı ise, Allah rızasının en çoğunu aramaktır. Mümin, önünde hepsi de meşru olan birkaç seçenek birden bulunduğu, kendisine Allah'ın rızasını en çok kazandıracak olanını seçmelidir.

Allah rızasının en çoğunu aramayı kısaca şöyle tanımlayabiliriz:

-Müminin hayatının tümü "helal dairesi" içinde geçmelidir. Haramlar açıkça belirtilmiştir ve oldukça az sayıdadır. Bu belli haramların dışında, bütün fiil ve tavırlar söz konusu helal dairesi içindedir.

-Bunun yanısıra mümine düşen, Allah'ın helal kıldığı ölçüler içinde kendi akıl ve "basiret"ini kullanarak, Allah'ın rızasının en çoğunu aramaya yönelmektir.

Bununla ilgili olarak "infak" (Allah yolunda harcama yapma) konusu iyi bir örnek olabilir. Mümin, "malını ve canını" Allah'a satmıştır. Elindeki imkanları O'nun rızasına uygun bir biçimde değerlendirmelidir. Ama bunu yaparken karşısına değişik alternatifler çıkabilir. Örneğin elinde yüklü miktarda bir para olduğunu düşünelim. Bu-

nunla kendine yeni bir giysi alabilir. Bu helal ve gayet meşru bir harekettir; üstüne başına bakması, temiz ve güzel bir görünüm içinde olması Allah'ın rızasına uygundur. Ama bu parayı kullanabileceği ve Allah'ın rızasını daha da çok kazanmaya vesile olabilecek başka bir yer olabilir. Örneğin, bu parayı kendisinden daha acil bir ihtiyaç içinde olan bir fakire vermekte, ya da bu parayı dinin menfaatleri için son derece önemli bir çalışmaya aktarmakta, Allah'ın rızası çok daha fazla olabilir. Bu, içinde bulunduğu ortama ve şartlara göre insanın kendi vicdanıyla öncelikli olanı belirleyebileceği bir durumdur.

Bir başka örnek daha verebiliriz: Mümin "iyiliği emredip, kötülükten men etmekle", Allah'ın dinini anlatmakla, yeryüzündeki zorbalıklara karşı fikri bir mücadele içine girmekle sorumludur. Allah'ın rızasını, bu büyük sorumluluğu sırtlanmakla kazanabilir. Bu sorumluluk her zaman için bazı öncelikli hizmetler ortaya çıkarır. Böylesine büyük bir sorumluluğun gerektirdiği pek çok iş varken, Allah'ın meşru saydığı bir başka işi daha öncelikli konumda değerlendirmek yanlış olacaktır. Örneğin erkek, ailesine bakmakla yükümlüdür. Onların güvenliğini, geçimini sağlama görevi ona verilmiştir. Ama bunu bahane ederek yukarıda bahsettiğimiz sorumluluğu üzerine almaması elbette ki mümine yakışır bir tavır olmayacaktır.

Aslında biraz düşündüğümüzde değeri az olan şeyi tercih etmede "nefs"in etkili olduğunu görürüz. Allah katında değeri az olan şeyi çok olana tercih etmek, insanın nefsinde de bir "pay" ayırmasından kaynaklanır. Oysa bir konuda yapılması gereken, nefsinde en ufak pay ayırmadan yüzde yüz Allah'ın rızasını gözetmektir. Bir işte yüzde doksan dokuz Allah'ın rızası, yüzde bir de

nefsinin istekleri varsa, o yüzde doksan dokuz da Allah katında kabul edilmeyebilir. Çünkü bu insan, nefsini Allah'a şirk koşmuş demektir. Şirkin ise yüzde biri bile geri kalan ameli geçersiz kılmak için yeterli olabilir. Bir işte, Allah'ın yanı sıra başka bir varlığa, bir kimseye pay ayıranların durumu şöyle bir örnekle tarif edilir:

O'nun üretip-türettiği ekin ve hayvanlardan Allah için de bir pay ayırdılar, sonra kendi zanlarınca: "Bu Allah'ındır, bu da ortaklarımızındır" dediler. Kendi ortakları için olan (pay), Allah tarafına geçmez, ama Allah'a ait olan kendi ortaklarının tarafına (payına) geçer. Ne kötü hüküm veriyorlar? (Enam Suresi, 136)

Kendi evi, ailesi tehlikedeyken canı pahasına bunları savunan bir insan konu Kuran'a saldırı ve iftira olduğunda yerinde oturup umursuzca başka işlere dalıyorsa, burada Allah rızasının olduğundan söz etmek mümkün değildir. Böyle bir tavır insanın nefsinin öngördüğü şekilde davrandığını, nefsine tabi olduğunu gösterir ki, bu İslam'ın temeli olan "yalnızca Allah'a kulluk etmek" hükmüne tümüyle aykırıdır. Dahası Kuran'da nefsin arzularına göre hareket, Allah'a şirk koşmak olarak tanımlanmaktadır. Ayette şöyle buyrulur:

Kendi istek ve tutkularını (hevasını) ilah edineni gördün mü? Şimdi ona karşı sen mi vekil olacaksın? (Furkan Suresi, 43)

Mümin ise, tüm varlığını, malını, canını, hayatını ve ölümünü kısacası herşeyini Allah'a adamıştır. Allah'a iman eden insanların bu üstün özelliği Kuran'da şöyle haber verilir:

De ki: "Şüphesiz benim namazım, ibadetlerim,

hayatım ve ölümüm alemlerin Rabbi olan Allah'ındır." (Enam Suresi, 162)

Kuran'da Allah'ın rızasının en çoğunun aranması ile ilgili olarak anlatılan olaylardan biri, müminlerin peygamber dönemindeki bir savaşta gösterdikleri tutumdur. Buna göre, müminler karşı karşıya oldukları iki ayrı düşman topluluğundan daha güçsüz olanla çarpışmak istemişlerdi. Oysa Allah'ın rızası, en zora talip olup, düşmanın güçlüsüyle savaşmayı gerektiriyordu: Bu olaylar ayetlerde şöyle haber verilmektedir:

Hani Allah, iki topluluktan birinin muhakkak sizin olacağını vaadetmişti; siz de güçsüz olanın sizin olmasını istiyordunuz. Oysa Allah, sözleriyle hakkın ve inkar edenlerin arkasını kesmek (kökünü kurutmak) istiyordu. O, suçlu-günahkarlar istemese de, hakkı gerçekleştirmek ve batılı geçersiz kılmak için (böyle istiyordu.) (Enfal Suresi, 7-8)

Sonunda Allah, müminleri güçlü olan toplulukla karşılaştırdı. Müminleri kendi rızasının en çoğuna yöneltmiş oldu. Ve Allah'ın yardımıyla müminler galip geldiler.

Yukarıda söz ettiğimiz örnek geçmişte, peygamber döneminde yaşamış müminlerin, o dönemin şartları içinde karşılaştıkları bir olaydır. Ama her dönemde Müslümanlar farklı olaylarla denenebilirler. Örneğin günümüzde Müslümanların, dini ve yaratılışı inkar edenlere, toplum içinde ahlaksızlıkların yaygınlaşması için çalışanlara karşı fikri bir mücadele yürütmeleri gerekmektedir. Müminler her zaman için sorumluluğunu taşıdıkları bu mücadeleye için neyin "en hayırlı" olduğunu tespit edip, onu uygulamakla sorumludurlar. Çünkü böyle bir emaneti taşıyacak güce sahip olup da, sırf nefsi için aciliyeti olmayan işlerle uğraşmak Allah'ın rızasından yüz çevirmek anlamına gelir.

Müminin vicdanı zaten böyle bir şeyi kabul etmez. O Allah'ın seçip iman verdiği bir kişidir, yeryüzünde barış ve huzur ortamının olması, Allah'ın dininin yaşanması ona emanet edilmiştir. Zalimlerin ezip-zulmettiği ve **"...Rabbimiz, bizi halkı zalim olan bu ülkeden çıkar, bize katından bir veli (koruyucu sahip) gönder, bize katından bir yardım eden yolla..."** (Nisa Suresi, 75) diyen erkekler, kadınlar ve çocuklardan zayıf bırakılmışlar için çaba harcamakla yükümlüdür.

Allah'ın rızasının en çoğu yalnızca fikri mücadele konusunda geçerli değildir. Mümin, yaşamı boyunca yaptığı tüm ibadetlerde, günlük yaşamında karşısına çıkan küçük büyük tüm olaylarda bu bakış açısını göz önünde bulundurmaya zorundadır.

Bu arada şunu hatırlatmak gerekir: Aslında "Allah rı-

zasının en çoğu" ifadesini, konuyu açıklamak için kullanıyoruz. Allah rızasının en çoğundan yüz çevirip, ikinci dereceden bir işle ilgilenmek, Allah'ın rızasına aykırıdır. Dolayısıyla zaten Allah'ın rızasının ancak en çoğu, Allah'ın razı olduğudur. Allah'ın daha az razı olması gibi bir şey yoktur.

Allah'ın rızasının en çoğunu aramayıp, azıyla yetinmekse, aslında insanın ahirete yönelik yanlış bir bakış açısı geliştirmesinden kaynaklanır. Kendisini "kesin cennetlik" saymasından doğar. Oysa, hiçbir insan kendisini "kesin cennetlik" olarak görecektir durumda değildir. Kuran'da Allah peygambere **"eğer Allah dilerse senin de kalbini mühürler."** (Şura Suresi, 24) uyarısında bulunmuştur. Durum böyleyken kimsenin kendisini temize çıkaracak bir hali olmadığı ortadadır.

Zaten Kuran'da tarif edilen mümin kendisini asla "kesin cennetlik" olarak görmez, böyle bir düşünceye kapılmaz. Mümin vasfı, Allah'a "korku ve umut" (Araf Suresi, 56) taşıyarak dua etmektir.

Gerçek iman sahibi olmayan kimseler ise, Allah'tan korkmadıkları ve iyi işler yaptıklarını sandıkları için, kendilerini "kesin cennetlik" olarak görürler.

Allah'ın bağışlayıcılığını, "nasıl olsa bağışlanacağız" gibi yanlış bir mantık kullanırlar. Bu Allah'tan gereği gibi korkup sakınmayan kimselerin tutumudur. Allah bu kimselerin durumunu bir ayette şöyle bildirmiştir:

Onların (müminlerin) ardından yerlerine kitaba mirasçı olan birtakım 'kötü kimseler' geçti. (Bunlar) Şu değersiz olan (dünya)ın geçici-yararını alıyor ve: "Yakında bağışlanacağız" diyorlar. Bunun benzeri bir yarar gelince onu da alıyor-

lar. Kendilerinden Allah'a karşı hakkı söylemekten başka bir şeyi söylemeyeceklerine ilişkin Kitap sözü alınmamış mıydı? Oysa içinde olanı okudular. (Allah'tan) Korkanlar için ahiret yurdu daha hayırlıdır. Hala akıl erdirmeyecek misiniz? (Araf Suresi, 169)

Bir de dünyada kendilerine geniş imkanlar verilmesine aldanarak, Allah'ın kendilerini sevdiği sonucunu çıkarırlar ve buradan hareketle -varlığına pek kanaat getiremeseler de- cennette ağırlanacaklarını sananlar vardır. Bu kişilerle ilgili Kuran'da verilen örnek şöyledir:

Onlara iki adamın örneğini ver; onlardan birine iki üzüm bağı verdik ve ikisini hurmalıklarla donattık, ikisinin arasında da ekinler bitirmiştik. İki bağ da yemişlerini vermiş, ondan (verim bakımından) hiçbir şeyi noksan bırakmamış ve aralarında bir ırmak fışkırtmıştık. (İkisinden) Birinin başka ürün (veren yer)leri de vardı. Böylelikle onunla konuşurken arkadaşına dedi ki: "Ben, mal bakımından senden daha zenginim, insan sayısı bakımından da daha güçlüyüm." Kendi nefsinin zalimi olarak (böylece) bağına girdi (ve): "Bunun sonsuza kadar kuruyup-yok olacağını sanmıyorum" dedi. "Kıyamet-saati'nin kopacağını da sanmıyorum. Buna rağmen Rabbime döndürülecek olursam, şüphesiz bundan daha hayırlı bir sonuç bulacağım." (Kehf Suresi, 32-36)

Mümin ise, "iman ettikten sonra doğru yoldan çıkmak"tan korkar. Kuran'da müminlerin bununla ilgili duası şöyledir:

"Rabbimiz, bizi hidayete erdirdikten sonra

kalplerimizi kaydırma ve katından bize bir rahmet bağışla. Şüphesiz, bağış en çok olan Sensin Sen." (Al-i İmran Suresi, 8)

Ancak şunu da belirtmek gerekir ki, bu korku mümin için bir tedirginlik ya da huzursuzluk yaratacak bir korku değildir. Asıl korkulması gereken, Allah'ın rızasına aykırı yaşamaktan dolayı kalbin "katlaşması"dır.

Mümin geçici ve kısa bir yurt olan dünyada Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak hedefindedir. Tek düşüncesi karşı karşıya olduğu büyük olaydır: Kesin olarak bir gün ölecek ve Allah'ın huzurunda hesap verecektir. Bu hesap onu ebedi yıkıma ya da kurtuluşa taşıyacaktır. Böylesine büyük bir olayla karşı karşıyayken başka hesaplar peşinde koşmak ya da umursuz davranmak ise elbette akıl karı değildir.

Mümin, kurtuluşu için "en çoğu" aramakla yükümlüdür. Allah rızasının en çoğunu aramamak, karşı karşıya olunan tehlikenin de farkında olmamak demektir. Cehennem ve Allah katında aşağılanma tehlikesi karşısında, kurtuluş için elbette en fazlanın aranması gerekmektedir.

"Dünyevi" tehlikelerde göstereceğimiz tavır ve çabayla ilgili birkaç örnek, Allah rızasının en çoğunu aramanın nasıl olacağının daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacaktır:

-Metrelerce yükseklikteki dev bir selle karşı karşıya kaldığımızda ve suların büyük bir hızla yükseldiğini gördüğümüzde, kurtulmak için, kaçtığımız on katlı apartmanın en üst katına mı çıkarız, yoksa beşinci katta durup "herhalde bu kadarı kurtarır" mı deriz?

-Apartmanın en üst katına paralı bir asansörle çıkıl-

diğini ve asansörün bir daha sefer yapmayacağını varsayalım. Cebimizde de tam en üst kata çıkacak kadar para var. Bu durumda en üst kata çıkmak için cebimizdeki bütün parayı vermez miyiz? Yoksa selin ulaşma tehlikesi olan bir başka ara kata çıkmakla mı yetiniriz?

-Selden kurtulmak için sığındığımız apartmanın beşinci katında bir eğlence düzenlenmiş olduğunu düşünelim. Böyle bir durumda eğlenceye katılıp, beşinci katın yüksekliğiyle mi yetiniriz, yoksa gözümüz hiçbir şeyi görmeden en üst kata mı çıkarız?

-Bir yakınımızın kalp krizi geçirdiğini veya başka bir sebeple hastaneye yetiştirilmesi gerektiğini düşünelim. Bu durumda hastaneye yetişmek için arabayı olabilecek en yüksek hızla mı süreriz, yoksa "bu kadarı yeterli, biraz daha dayansın" mı deriz?

Verdiğimiz örneklerden anlaşılacağı gibi insan bir tehlikeyle karşı karşıya kaldığında teyakkuza geçmekte, elindeki tüm imkanları tehlikeden kurtulmak için seferber edebilmektedir. Cehennem ise insan için en büyük tehlikedir. Elbette ki Allah rızasının en çoğunun aranmasında ise bu tehlikeden uzak kalma isteği önemli bir rol oynar.

Şimdi mahşer günü herkesin mutlaka çevresinde toplanacağı bildirilen cehennemin kenarında bulunduğumuzu, cehennemi tüm dehşetiyle gördüğümüzü düşünelim... Böyle bir durumda bazı alternatiflerle karşılaşırsak, hiç tereddüt etmeden Allah'ın rızasının en çoğunu seçmez miyiz?

Cehennemin yanına vardıktan sonra böyle bir seçim şansı kalmayacağına, yalnızca yapılanların hesabı verileceğine göre, şimdiden aynı mantıkla hareket etmemiz gere-

kir. Niketim mümin her an ahirete geçecekmiş gibi cehennemnin yakınlığını düşünerek hareket eder. Çünkü ahiretteki pişmanlığın fayda getirmeyeceği Kuran'da defalarca belirtilmiştir. Bununla ilgili ayetlerden biri şöyledir:

(Cehennemin) İçinde onlar (şöyle) çılgık atarlar: "Rabbimiz, bizi çıkar, yaptığımızdan başka salih bir amelde bulunalım." Size orda (dünyada), öğüt alabilecek olanın öğüt alabileceği kadar ömür vermedik mi? Size uyarın da gelmişti. Öyleyse (azabı) tadın; artık zalimler için bir yardımcı yoktur. (Fatır Suresi, 37)

Diğer taraftan insan, tehlikeden uzaklaşmak için bu kadar çabaladığı gibi, nimeti elde etmek için de çaba harcamalıdır. Cennetin azına razı olmak da akılcı bir davranış değildir. Altın dolu bir adadan gemiyle ayrılırken, alabileceğinizin hepsini almaz mısınız? Mümin de, ahirete gittiğinde "keşke şunu da yapsaydım", "şu ecir (sevabı) da kazansaydım" diyecek durumda olmamalıdır. Bunun için dünyadayken tüm imkanları kullanarak, Allah rızasının en çoğunu seçmelidir.

İnkâr edenler, "az bir yararlanma" dan (Al-i İmran Suresi, 197) başka bir şey olmayan dünyayı elde etmek için ellerinden gelenin "en çoğunu" yaparlar. Sonu hüsrânla bitecek olan bu "az bir yararlanma"nın yanında, müminler için Allah'ın rızası, rahmeti ve cenneti vardır. Bunlara talip olan müminin yapması gereken de elinden gelenin "en çoğunu" yapmaktır.

Allah Rızasının Anahtarı: Vicdan

Mümin, hayatının her aşamasında, karşısındaki alternatifler arasından Allah rızasının en çoğunu seçmek du-

rumundadır. Allah rızasının en çok hangi alternatifte olduğunu tespit etmek için elinde olan en büyük kıtas ise vicdandır.

Müminleri diğer insanlardan ayıran farkların en önemlilerinden biri, müminlerin vicdanlarına, inkarcıların ise nefislerinin emrettiği kötülöklere tabi olmalarıdır. Dolayısıyla müminin doğal hali, vicdanı ile düşündüğü halidir.

Ama bu, nefsin müminin üzerinde etkisi olmadığı anlamına gelmiyor. Hz. Yusuf'un dediğı gibi "gerçekten nefis, var gücüyle kötülüğü emredendir". Ve mümine de Allah'ın rızasına uygun olmayan alternatifleri emredecektir.

İşte mümin, nefsin bu oyunlarından vicdanı ile kurtulur. Müminin bir seçim durumunda genellikle ilk düşünüp-yöneldeğı alternatif, Allah'ın rızasının en çoğudur.

Bunun ardından nefis devreye girerek diğer alternatifleri süslü göstermeye, bazı "tevil" (bahane tarzı açıklamalarla) bu alternatifleri meşrulaştırmaya çalışacaktır. Mümin, bu tevellere aldırış etmeden, vicdanının ona gösterdiği ilk ve kesin doğruyu uygulamalıdır.

Allah İçin Sevmek

İşte Allah, iman edip salih amellerde bulunan kullarına böyle müjde vermektedir. De ki: "Ben buna karşı yakınlıkta sevgi dışında sizden hiçbir ücret istemiyorum." Kim bir iyilik kazanırsa, biz ondaki iyiliği arttırırız. Gerçekten Allah, bağışlayandır, şükredene karşılığını verendir. (Şura Suresi, 23)

Müminin hayatının tümü Allah'a adanmıştır. Allah için yaşar, Allah için çalışır ve Allah için sever.

"Allah için sevme"nin ne olduğu, İslam'ı gerçek anlamıyla tanımayan biri için ilk başta pek anlaşılabilir. Hayatı boyunca Allah'a yabancı olmuş, O'nu tanımamış bir insan, sevgisini Allah'a yöneltmeyi de bilmeyecektir.

Ama Allah'ı tanıyan ve O'nun üzerindeki büyük rahmetini gören, O'nun sayesinde var olduğunu, Allah'ın rahmeti sayesinde yaşadığını ve sevip-hoşlandığı herşeyin Allah'tan geldiğini fark eden mümin, elbette Allah sevgisinin ve Allah için sevmenin üstünlüğüne ulaşır. Kur'an'da müminler ile diğer insanlar arasında sevgi yönünde oluşan büyük fark şöyle bildirilmiştir:

İnsanlar içinde, Allah'tan başkasını 'eş ve ortak' tutanlar vardır ki, onlar (bunları), Allah'ı sever gibi severler. İman edenlerin ise Allah'a olan sevgileri daha güçlüdür... (Bakara Suresi, 165)

Ayette bildirildiği üzere, Allah'a ortak koşup, tümü O'na ait olan özellikleri kendi zihinlerinde başka varlıklara verenler, bu varlıkları Allah'ı severcesine sevmektedirler. Bu sevgi, Allah'a ortak koşma (şirk) üzerine kurulu bir sevgidir.

Var olan herşeyin Allah'a ait ve Allah'tan olduğunu bilen müminler ise en çok Allah'ı severler. Müminlerin, Allah'ı bir ve tek olarak tanımalarından doğan bu büyük fark, onların sevgi anlayışını diğer insanlardan tümüyle farklı kılar. Kuran'da ortak koşanların ise, Allah'ın "bir ve tek" olarak anılmasına dayanamadıkları anlatılır:

... Sen Kuran'da sadece Rabbini "bir ve tek" (ilah olarak) andığın zaman, 'nefretle kaçır vaziyette' gerisin geriye giderler. (İsra Suresi, 46)

Ancak şunu da belirtmeliyiz ki, ortak koşanlar, Allah'ın, yanında kendi putları varken anılmasından rahatsız olmazlar. Örneğin "Hem Müslümanız, hem de hayatımızı yaşarız" mantığını severek kabul ederler. Müminin farkına vardığı gerçek ise şudur;

-Hiçbir şey (insan, madde, olay vs.) kendine ait bir güzelliğe sahip değildir. Bütün herşeyi yaratan Allah'tır ve onlara sahip oldukları özellikleri veren de O'dur. Bir insan, örneğin kendi yüzünü kendisi tasarlayıp yaratmadığına göre, o yüzdeki güzellik Allah'a ait bir güzelliştir.

-Allah bu güzelliği, yoktan var ettiği insana geçici bir süre (çünkü o insan kısa sürede yaşlanacak ve ölecektir) vermiştir. Ahirette bu güzelliği yeniden ve daha da mükemmel bir biçimde yaratma gücüne de yalnızca Allah sahiptir.

-Aynı insan gibi, sevicek tüm varlıkları da Allah yaratmış ve "sevimli" kılmıştır. Güzelliğin gerçek sahibinin

kendisi olduğunu hatırlatmak için de, bu varlıkları, ölüm ve -daha genel bir ölüm olan- kıyametle yok edecektir. Yeniden yaratılış ise ahirettedir.

Durum böyleyken mümin, karşılaştığı tüm güzellikleri, bunların Allah'a ait olduğunu ve "aslı"nın ahirette bulunduğunu bilerek sever. Dolayısıyla asıl sevgisi, sevdiği herşeyi ona veren ve onların gerçek sahibi olan Allah'a yöneliktir.

Müminin sahip olduğu ve Allah'a iman üzerine kurulu olan bu sevginin tam tersine ise, mümin olmayanlar sahiptir. Onların sevgisi, Allah'a ortak koşma (şirk) temeli üzerine dayalıdır. Kuran'da Hz. İbrahim'in sözleriyle, bu tür sevgi şöyle anlatılır:

(İbrahim) Dedi ki: "Siz gerçekten, Allah'ı bırakıp dünya hayatında aranızda bir sevgi-bağı olarak putları (ilahlar) edindiniz. Sonra kıyamet günü, kiminiz kiminizi inkar edip-tanımayacak ve kiminiz kiminize lanet edeceksiniz. Sizin barınma yeriniz ateştir ve hiçbir yardımcınız yoktur." (Ankebut Suresi, 25)

Bediüzzaman Said Nursi de bu tür bir sevgiye sahip olanları güzel bir örnekle anlatır. Buna göre bu kişiler, elindeki aynalar yardımıyla güneşe bakan bir adama benzer. Elindeki ayna kırılıp da, güneşten yansıttığı ışık kesilince, adam ışığı kaybetmenin korkusuyla kendini yer bitirir. Ama akılsızlık yapmaktadır: Aynadaki ışık, aynaya ait değildir ki, o kırılınca ışık da yok olsun. Işık güneşe aittir, aynalar onu yalnızca yansıtır.

Mümin de bütün sevgisini Allah'a yöneltecektir. Allah'ı sevmek ise -nasıl güneşe aynalarla bakılıyorsa-, Allah'ın sıfatlarının yansıdığı varlıkları, bu isimlerin O'na ait olduğunu bilerek sevmektir.

Dolayısıyla mümin, Allah'a olan sevgisini, Allah'ın sıfatlarının üzerlerinde "tecelli" ettiren ve Allah'ın ahlakıyla ahlaklanmış müminleri severek gösterecektir. Bu sevgi, soy, ırk gibi yakınlıklara ya da herhangi bir çıkara dayalı değildir. Yalnızca Allah'ı sevmenin sonucunda, Allah'ı sevenleri sevmekten kaynaklanır. Kuran'da müminler arasındaki bu sevgi şöyle anlatılır:

Kendilerinden önce o yurdu (Medine'yi) hazırlayıp imanı (gönüllerine) yerleştirenler ise, hicret eden (mümin)leri severler ve onlara verilen şeylerden dolayı içlerinde bir ihtiyaç (arzusu) duymazlar. Kendilerinde bir açıklık (ihtiyaç) olsa bile (kardeşlerini) öz nefislerine tercih ederler. Kim nefsinin 'cimri ve bencil tutkularından' korunmuşsa, işte onlar, felah (kurtuluş) bulanlardır. (Haşr Suresi, 9)

Müminlerin arasındaki bu sevgiyi onlara Allah'ın özel olarak verdiği de ayetlerde şöyle haber verilmiştir:

İman edenler ve salih amellerde bulunanlar ise, Rahman (olan Allah), onlar için bir sevgi kılacaktır. (Meryem Suresi, 96)

(Çocuğun doğup büyümesinden sonra ona dedik ki:) "Ey Yahya, Kitabı kuvvetle tut." Daha çocuk iken ona hikmet verdik. Katımızdan ona bir sevgi duyarlılığı ve temizlik (de verdik). O, çok takva sahibi biriydi. (Meryem Suresi, 12-13)

Müminler, ancak Allah'ı ve Allah'a iman edenleri severler. Bu nedenle Allah'a karşı başkaldıranlara karşı hiçbir sevgi duymazlar. Kuran ayetlerinde bu konu şöyle vurgulanır:

Ey iman edenler, Benim de düşmanım, sizin de düşmanınız olanları veliler (dostlar) edinmeyin.

Siz onlara karşı sevgi yöneltiyorsunuz; oysa onlar haktan size geleni inkar etmişler, Rabbiniz olan Allah'a inanmanızdan dolayı elçiyi de, sizi de (yurtlarınızdan) sürüp-çıkarmışlardır. Eğer siz, Benim yolumda cehd etmek ve Benim rızamı aramak amacıyla çıkmışsanız (nasıl) onlara karşı hala sevgi gizliyorsunuz? Ben, sizin gizlediklerinizi ve açığa vurduklarınızı bilirim. Kim sizden bunu yaparsa, artık o, elbette yolun ortasından şaşırıp-sapmış olur....

...İbrahim ve onunla birlikte olanlarda size güzel bir örnek vardır. Hani kendi kavimlerine demişlerdi ki: "Biz, sizlerden ve Allah'ın dışında taptıklarınızdan gerçekten uzağız. Sizi (artık) tanımayıp-inkar ettik. Sizinle aramızda, siz Allah'a bir olarak iman edinceye kadar ebedi bir düşmanlık ve bir kin baş göstermiştir." (Mümte-hine Suresi, 1-4)

Ey iman edenler, eğer imana karşı inkarı sevip-tercih ediyorlarsa, babalarınızı ve kardeşlerinizi veliler edinmeyin. Sizden kim onları veli edinirse, işte bunlar zulmeden kimselerdir. (Tevbe Suresi, 23)

Allah'a ve ahiret gününe iman eden hiçbir kavim (topluluk) bulamazsın ki, Allah'a ve elçisine başkaldıran kimselerle bir sevgi (ve dostluk) bağı kurmuş olsunlar; bunlar, ister babaları, ister çocukları, ister kardeşleri, isterse kendi aşiretleri (soyları) olsun... (Mücadele Suresi, 22)

Ayetlerden de anlaşıldığı gibi müminin sevgisi "Allah için sevmek" dışında hiçbir kıstasa bağlı değildir. Sevgisi, soy yakınlığı, maddi zenginlik gibi kıstaslara değil, imana, ahlak güzelliğine bağlıdır. Para, makam, şöhret gibi sözde değerlerin sahiplerini değil, katıksız iman sahiplerini, yani müminleri sever.

Sevgisini Allah sevgisi dışındaki kıstaslardan arındırıldığına göre, en çok seveceği kişi de Allah'ın rızasını en çok arayan, en "takva" (Allah'tan korkup-sakinme) sahibi olan insandır. Kim mümin özelliklerini üzerinde daha çok taşıyorsa, en çok onu sevecektir. Kuran'a baktığımızda, müminlerin en çok, Allah'a en yakın ve en "takva" sahibi olan peygamberi sevdiklerini, onu herşeyden üstün tuttıklarını görürüz:

Peygamber, mü'minler için kendi nefislerinden daha evladır... (Ahzab Suresi, 6)

Müminin sevgi anlayışı iman temeline dayalı olduğuna göre, evliliğini de aynı temel üzerine kuracaktır. Bu noktada da müminler ile Allah'ı inkar edenler arasında önemli bir farklılık ortaya çıkar.

Mümin olmayanlar, evliliklerini genelde maddi çıkarlar üzerine kurarlar;

Özellikle kadınların evlilikten beklediği, çoğu zaman kendisini rahat ettirecek "zengin bir koca" bulmaktır. Çoğu genç kız, karakterinden hiç hoşlanmadığı halde sırf parası ve şöhreti için bir adamla evlenebilir. Bu, aslında para için yapılan bir nevi ticaret anlaşması gibidir. Tek fark bu "anlaşma"nın ömür boyu sürecek şekilde yapılmasıdır.

Bu tür evlilik örneklerine sıklıkla rastlanmaktadır. Sadece mal, mülk ve şöhret sahibi olduğu için yaşlı bir zenginle veya kötü ahlaklı bir insanla evlenen çok sayıda genç kız bulunmaktadır.

Mümin olmayanların evliliği her zaman sadece para üzerine kurulu değildir. Sadece fiziksel özellikler ve cinselliği kıstas alan çok sayıda genç kız da vardır. Bunlar, "beyaz atlı prens" sandıkları ve fiziki çekiciliğinin dışında hiçbir özellik taşımayan erkeklerle evlenirler.

Oysa bu fiziki özelliklerin tamamı kısa sürede yok olacaktır. Evlendiği insan bir süre sonra yaşlanacak, sağlığını, gücünü ve güzelliğini yitirecektir. Mutlaka yaşlanmasına da gerek yoktur: Herhangi bir zamanda kaza geçirebilir, sakat kalabilir, felç olabilir, ölümcül bir hastalığa yakalanabilir. Bu durumda evlilik ne olacaktır?

Evlendiği erkekle bu tür kıstaslar uğruna, sözgelimi "gözünün güzelliği" için, evlenmiş olan bir kadın, kocası bunları kaybederse, örneğin kör olursa ne yapacaktır? Hayatının en önemli kararlarından birini bir göz için vermiş olmasının çarpıklığını belki ancak o zaman anlayacaktır.

Mümin ahiretteki sonsuz cennet hayatını hedefler. Tüm hayatı Allah'ın rızasını ve bu büyük "kurtuluş ve mutluluk"u elde etmek üzerine kuruludur. "Namazı, ibadetleri, hayatı ve ölümü" bunlar üzerine kurulu olduğuna göre, elbette sevgisini ve sevginin en açık göstergesi olan evliliğini de bu temel üzerine kuracaktır.

Allah rızası için evlilik, "şirk" üzerine kurulan evlilikten elbette tümüyle farklıdır. Allah için yapılan evliliğin kıstası ise, elbette mal, şöhret, fizik gibi geçici kıstaslar olamaz. Evliliğini de Allah'ın rızasını arayarak yapacaktır. Evlilik için talip olacağı insan da Allah rızasını en çok kazanmasına vesile olacak olan insandır. Yani mümin özelliklerine en çok sahip olan, iman ve takvaca en üstün olduğuna karar verdiği insan...

Bundan dolayıdır ki, Asr-ı Saadet döneminde Allah'ın rızasını arayan mümin kadınlar, hep Peygamberimizle evlenmeye talip olmuşlardır. Aksini tercih edenleri, Allah ayetlerinde "dünya hayatının süslü-çekiciliğini isteyenler" olarak şöyle tanımlamıştır:

Ey peygamber, eşlerine söyle: "Eğer siz dünya hayatını ve onun süslü-çekiciliğini istiyorsanız, gelin sizi yararlandırayım ve güzel bir salma tarzıyla sizi salıvereyim. Eğer siz Allah'ı, Resulü'nü ve ahiret yurdunu istiyorsanız artık hiç şüphesiz Allah, içinizden güzellikte bulunanlar için büyük bir ecir hazırlamıştır." (Ahzab Suresi, 28-29)

Mümin Özellikleri

Kuran'a göre yaşayan bir insan, sevgisini de Kuran'a göre yaşayanlara, yani müminlere yöneltecektir. Müminlerin, onları sevmeye layık kılan ve Allah'a iman etmelerinden doğan bazı özellikleri vardır. Mümin, diğer müminlerde bu özellikleri arayacak, bunları gördüğü için onları sevecektir. Bu özellikler bir kişide ne kadar çok ortaya çıkarsa, ona olan sevgisi de o kadar artacaktır.

Müminlerin Kuran'da sayılan özelliklerinin belli başlılarını şöyle maddeleştirebiliriz:

- Müminler ancak Allah'a kulluk ederler. O'ndan başka zihinlerinde ilahlaştırdıkları hiçbir varlık yoktur. (Fatiha Suresi, 1-7; Nisa Suresi, 36)
- Allah'tan korkup-sakinirlar. Allah'ın yasakladığı veya rızasına aykırı olan bir şeyi yapmaktan çok çekinirler. (Al-i İmran Suresi, 102; Yasin Suresi, 11; Tegabün Suresi, 15-16; Zümer Suresi, 23)
- Yalnızca Allah'a güvenirler. (Bakara Suresi, 249; Tevbe Suresi, 25-26)
- Allah'tan başka hiç kimseden korkmazlar. (Ahzab Suresi, 39)
- Allah'a şükrederler. Bu nedenle ekonomik yönden darlıkta ya da bollukta olmaları onlara herhangi bir üzüntü ya da böbürlenme vermez. (Bakara Suresi, 172; İsrâ Suresi, 3; İbrahim Suresi, 7)
- Kesin bilgiyle iman etmişlerdir. Allah'ın rızasını kazanmaktan dönmek gibi bir düşünceye asla kapılmazlar. Her gün daha şevkli ve heyecanlı biçimde hizmetlerini sürdürürler. (Hucurat Suresi, 15; Bakara Suresi, 4)

- Kuran'a kuvvetle bağlıdırlar. Tüm hareketlerini Kuran'a göre düzenlerler. Kuran'a göre yanlış olduğunu gördükleri bir tavırdan hemen vazgeçerler. (Araf Suresi, 170; Maide Suresi, 49; Bakara Suresi, 121)
- Sürekli Allah'ı anarlar. Allah'ın herşeyi gören ve işiten olduğunu bilir, sürekli Allah'ın sonsuz kudretini hatırdı tutarlar. (Al-i İmran Suresi, 191; Rad Suresi, 28; Nur Suresi, 37; Araf Suresi, 205; Ankebut Suresi, 45)
- Allah karşısında acizliklerini bilirler. Mütevazıdırlar. (Ancak bu, insanlara karşı aciz görünmek ve ezik tavırlar sergilemek demek değildir.) (Bakara Suresi, 286; Araf Suresi, 188)
- Herşeyin Allah'tan olduğunu bilirler. Bu nedenle hiçbir olay karşısında telaşa kapılmaz, her zaman serinkanlı ve rahat davranırlar. (Tevbe Suresi, 51; Teğabün Suresi, 11; Yunus Suresi, 49; Hadid Suresi, 22)
- Ahirete yönelmişler, asıl hedef olarak ahireti belirlemişlerdir. Ancak dünya nimetlerinden de faydalanır, dünyada da cennet ortamının bir benzerini oluşturmaya çalışırlar. (Nisa Suresi, 74; Sad Suresi, 46; Araf Suresi, 31-32)
- Sadece Allah'ı ve müminleri dost ve sırdaş edinirler. (Maide Suresi, 55-56; Mücadele Suresi, 22)
- Akıl sahibidirler. Her an ibadet bilincinde olduklarından sürekli dikkatli ve uyanıktırlar. Devamlı olarak müminlerin ve dinin lehine akılcı hizmetler yaparlar. (Mümin Suresi, 54; Zümer Suresi, 18)
- Tüm güçleriyle Allah adına mücadele ederler. İn-

karcılara, özellikle inkarcıların önde gelenlerine karşı büyük bir fikri savaş verirler. Hiç yılmadan ve gevşemeden mücadelelerini sürdürürler. (Enfal Suresi, 39; Hac Suresi, 78; Hucurat Suresi, 15; Tevbe Suresi, 12)

- Hakkı söylemekten çekinmezler. İnsanlardan çekindiklerinden dolayı gerçeği açıklamaktan geri kalmazlar. İnkâr edenlerin haklarında söylediklerine, alay ve saldırılarına aldırılmazlar, kınayıcıların kınamasından korkmazlar. (Maide Suresi, 54, 67; Araf Suresi, 2)
- Allah'ın dinini tebliğ etmek için her yolu dener, çeşitli biçimlerde insanları Allah'ı dinine davet ederler. (Nuh Suresi, 5-9)
- Baskıcı değildirler. Merhametli ve yumuşak huyludurlar. (Nahl Suresi, 125; Tevbe Suresi, 128; Hud Suresi, 75)
- Öfkelerine kapılmazlar, hoşgörülü ve bağışlayıcıdırlar. (Al-i İmran Suresi, 134; Araf Suresi, 199; Şuara Suresi, 40-43)
- Güvenilir insanlardır. Son derece güçlü bir kişilik sergiler, etraflarına da güven telkin ederler. (Duhân Suresi, 17-18; Tekvir Suresi, 19-21; Maide Suresi, 12; Nahl Suresi, 120)
- Büyücülük ve delilikle suçlanırlar. (A'raf Suresi, 132; Yunus Suresi, 2; Sad Suresi, 4; Hicr Suresi, 6; Kamer Suresi, 9)
- Baskı ve zulüm görürler. (Şuara Suresi, 49, 167; Ankebut Suresi, 24; Yasin Suresi, 18; İbrahim Suresi, 6; Neml Suresi, 49, 56; Hud Suresi, 91)
- Zorluklara katlanırlar. (Ankebut Suresi, 2-3; Baka-

ra Suresi, 156, 214; Al-i İmran Suresi, 142, 146, 195; Ahzap Suresi, 48; Muhammed Suresi, 31; Enam Suresi, 34)

- Zulümden ve öldürülmekten korkmazlar. (Tevbe Suresi, 111; Al-i İmran Suresi, 156-158, 169-171, 173; Şuara Suresi, 49-50; Saffat Suresi, 97-99; Nisa Suresi, 74)
- İnkarcıların saldırı ve tuzaklarıyla karşılaşır, alaya alınırlar. (Bakara Suresi, 14, 212)
- Allah'ın koruması altındadırlar. Aleyhlerinde kurulan tüm tuzaklar boşa çıkar. Allah, onları tüm iftira ve tuzaklara karşı koruyarak, onları üstün kılar. (Al-i İmran Suresi, 110-111, 120; İbrahim Suresi, 46; Enfal Suresi, 30; Nahl Suresi, 26; Yusuf Suresi, 34; Hac Suresi, 38; Maide Suresi, 42, 105; Nisa Suresi, 141)
- İnkarcılara karşı tedbirlidirler. (Nisa Suresi, 71, 102; Yusuf Suresi, 67)

- Şeytanı ve yandaşlarını düşman edinmişlerdir. (Fatır Suresi, 6; Zuhruf Suresi, 62; Mümtehine Suresi, 1; Nisa Suresi, 101; Maide Suresi, 82)
- Münafıklara karşı mücadele eder, münafık karakterlileri aralarından ayırırlar. (Tevbe Suresi, 83, 95, 123)
- İnkarcıların kalplerine korku salarlar. (Müddesir Suresi, 49-51; Haşr Suresi, 13)
- İnkarcıların zorbalıklarına engel olurlar. (Ahzab Suresi, 60-62; Haşr Suresi, 6; Tevbe Suresi, 14-15, 52)
- Birbirlerine danışarak, (istişare ile) hareket ederler. (Şura Suresi, 38)
- İman etmeyenlerin gösterişli yaşantısına özenmezler. (Kehf Suresi, 28; Tevbe Suresi, 55; Taha Suresi, 131)
- Zenginlik ve mevkiden etkilenmezler. (Hac Suresi, 41; Kasas Suresi, 79-80; Nahl Suresi, 123)
- İbadetlere titizlik gösterir, namaz, oruç ve benzeri ibadetleri dikkatle yerine getirirler. (Bakara Suresi, 238; Enfal Suresi, 3; Müminun Suresi, 1-2)
- Çoğunluğa değil, Allah'ın verdiği kıstaslara uyarlar. (Enam Suresi, 116)
- Allah'a yakınlaşmak, örnek ve önder bir mümin olmak için gayret sarfederler. (Maide Suresi, 35; Fatır Suresi, 32; Vakıa Suresi, 10-14; Furkan Suresi, 74)
- Şeytan'ın etkisine girmezler. (A'raf Suresi, 201; Hicr Suresi, 39-42; Nahl Suresi, 98-99)
- Atalarına körü körüne uymazlar. Kuran'a göre hareket ederler. (İbrahim Suresi, 10; Hud Suresi, 62, 109)
- Kadınların ezilmesine göz yummazlar. (Nur Suresi, 4; Talak Suresi, 6; Bakara Suresi, 231, 241; Nisa Suresi, 19)

- İsrraftan kaçınırlar. (Enam Suresi, 141; Furkan Suresi, 67)
- İffetli davranırlar ve Allah'ın istediği şekilde evlenirler. (Müminun Suresi, 5-6; Nur Suresi, 3, 26, 30; Bakara Suresi, 221; Maide Suresi, 5; Mümtehine Suresi, 10)
- Dinde aşırılığa kaçmazlar. (Bakara Suresi, 143; Nisa Suresi, 171)
- Fedakardırlar. (İnsan Suresi, 8; Al-i İmran Suresi, 92, 134; Tevbe Suresi, 92)
- Temizliğe dikkat ederler. (Bakara Suresi, 125, 168; Müddessir Suresi, 1-5)
- Estetik ve sanata önem verirler. (Sebe Suresi, 13; Neml Suresi, 44)
- Müminlerin arkasından konuşmaz, kusurlarını araştırmazlar. (Hucurat Suresi, 12)
- Haset etmekten kaçınırlar. (Nisa Suresi, 128)
- Allah'tan bağışlanma dileyenlerdir. (Bakara Suresi, 286; Al-i İmran Suresi, 16-17, 147, 193; Haşr Suresi, 10; Nuh Suresi, 28)

Müminlere Yapılan Saldırılar

Üstteki mümin özelliklerinde aslında iki ayrı tür vardır:

Birincisi, Allah'a kulluk etmek, fedakarlık, mütevazilik gibi müminlerin kendilerinin sahip olduğu özellikler.

İkincisi, inkar edenlerin onlarla alay etmesi, onlara tuzak hazırlaması gibi kendi ellerinde olmayan özellikler. Aslında bu ikinci tür özellikler, samimi mümini tanımada son derece önemlidir. Çünkü birinci türün önemli bir bölümü "taklit edilebilir" özelliklerdir. Örneğin bir mü-

nafık da, çıkarlarına uygun olduğu için namaz kılabilir, bazı fedakarlıklar yapabilir. Ama ikinci tür özellikler "taklit edilemez" özelliklerdir. İnkâr edenler, ancak gerçek bir mümine baskı uygulamaya çalışırlar.

Bu nedenle, müminleri değerlendirirken bu ikinci tür özelliklere de çok önem vermek gerekir. Bir topluluğun gerçekten salih mümin topluluğu olup olmadığını anlamak için Kuran'da Allah'ın değişmez kanunu olarak bildirilen bu kıstaslara bakılmalıdır.

Müslümanlara yapılan sözlü saldırı ve iftiraları değerlendirirken, önceki Müslümanların başından geçenler temel başvuru kaynağımız olmalıdır. Çünkü Kuran'da, önceki müminlerin uğradıkları zorlukları ve karşılaştıkları karalama yöntemleri uzun uzun anlatılmakta ve şöyle denilmektedir:

Yoksa sizden önce gelip-geçenlerin hali başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız?..
(Bakara Suresi, 214)

Kuran'da "öncekilerin başına gelenler" in detaylarıyla anlatıldığı ayetlerde ise, oldukça dikkat çekici bir noktayla karşılaşırız. Görürüz ki, peygamberlere ya da müminlere düşman olanlar, onlara saldırırken genellikle "Bu insanlar Allah'a iman ediyorlar, O'nun hoşnutluğunu arıyorlar" ya da "Bu insanlar bizim gibi ahlaksız değiller, yüksek bir ahlaka sahipler" gibi sözler söylememektedirler. Tam tersine müminleri, "karalama"ya çalışmakta, onları en olmadık suçlamalarla itham etmektedirler.

Elbette "Biz Allah'a başkaldırdık, hiçbir ahlaki sınırı tanımıyoruz ve çıkarlarımıza aykırı düşen bu insanları ezmek istiyoruz" demeyeceklerdir. "Bunlar Allah'ın hükümlerini uygulayan vicdanlı insanlar, bizse sınırı aşmış

zalimleriz" gibi bir itirafta da bulunmayacaklardır. Tam tersine kendilerini "iyi ahlaklı ve akıllı" ideal insanlar olarak gösterip, müminleri karalayarak saldırılarına meşru zemin hazırlamaya çalışacaklardır. Kuran'da "öncekilerin başına gelenler" in anlatıldığı kıssalarda, inkar edenlerin hep bu yöntemi izlediklerini görürüz.

Sözgelimi Hz. Nuh, gönderildiği toplumu -tüm peygamberler gibi- yalnızca Allah'a kulluk etmeye çağırmıştı. Yalnızca Allah'a kulluk üzerine bina edilmiş bir sistem ise, elbette batıl sistem sayesinde güç ve statü elde etmiş olan kavminin "önde gelenleri" nin çıkarlarına ters düşmüştü. Ama bu "önde gelenler" elbette "bu kişinin istedikleri çıkarlarımıza ters düşüyor" demediler. Tam tersine, Hz. Nuh'u çıkar peşinde koşmakla, "makam ve mevki" kazanmaya çalışmakla suçladılar. Bu durum ayetlerde şöyle haber verilmiştir:

Andolsun, biz Nuh'u kendi kavmine (elçi olarak) gönderdik. Böylece kavmine dedi ki: "Ey Kavmim, Allah'a kulluk edin. Onun dışında sizin başka ilahınız yoktur, yine de sakınmayacak mısınız?" Bunun üzerine, kavminden inkara sapsmış önde gelenler dediler ki: "Bu, sizin benzeriniz olan bir beşerden başkası değildir. Size karşı üstünlük elde etmek istiyor..." (Müminun Suresi, 23-24)

Aynı suçlama Hz. Musa ve Hz. Harun'a da yapılmıştı. Firavun ve avanesi onlara; **"Siz ikiniz, bizi atalarımızı üzerinde bulduğumuz (yol)dan çevirmek ve yer yüzünde büyüklük sizin olsun diye mi bize geldiniz? Biz, sizin ikinize inanacak değiliz."** (Yunus Suresi, 78) demişlerdi.

Müminlere atılan iftiralar daha ilginç boyutlara da varabilir. Tarih boyunca Allah'ın elçileri, etraflarındaki müminleri "büyüleyip-kandırmakla" suçlanmışlardır:

Dediler ki: "Bunlar (Musa ve Harun) her halde iki sihirbazdır, sizi sihirleriyle yurdunuzdan sürüp-çıkarmak ve örnek olarak tutturduğunuz yolunuzu (dininizi) yok etmek istemektedirler."

(Taha Suresi, 63)

...Kafirler dedi ki: 'Bu yalan söyleyen bir büyücüdür'. (Sad Suresi, 4)

Müslümanları karalamaya çalışanlar, kendi özelliklerini müminlere aitmiş gibi göstermeye çalışırlar. Öyle ki, Hz. Nuh gibi mübarek bir insan için **"çok yalan söyleyen, kendini beğenmiş bir şımarık"** (Kamer Suresi, 25) bile diyebilmişlerdir.

Sık sık gündeme getirilen bir başka iftira ise "delilik" suçlamasıdır. Aslında bu suçlamanın ardında yatan ilginç bir kavrama eksikliği vardır. İnkâr edenler, "Allah'ın rızasını kazanmak" gibi bir kavrama sahip olmadıklarından, müminlerin yalnızca bu amaca yönelmiş olan hareketlerini yorumlamakta zorlanırlar. Gerçekte hiçbir çıkar gözetmediklerini bildikleri müminlerin, onların gözünde "amaçsız" bir biçimde, bütün hayatlarını Allah'ın rızası uğruna feda etmelerine anlam veremezler. Onların gözünde böylesine idealist bir tavır olsa olsa "delilik"tir. Nitekim bu iftirayı sık sık kullanmışlardır. Firavun, Hz. Musa için **"şüphesiz ki size gönderilmiş olan elçiniz gerçekten bir delidir"** (Şuara Suresi, 27) demiş, kavmi Hz. Nuh'u yalanlarken **"o bir delidir"** (Kamer Suresi, 9) iddiasında bulunmuştur.

Müminler bunların yanında fuhuşla da suçlanmıştır. Hz. Yusuf ve tüm mümin kadınlara örnek olarak gösterilen Hz. Meryem, bu suçlamayla karşılaşmış mübarek insanlardandır. Çoğu peygamber "şaşırmışlık ve sapmışlık"la (Araf Suresi, 60) damgalanmak istenmiştir.

Bütün bunların "öncekilerin başına gelmiş" ve bitmiş olaylar olduğunu düşünmek elbette son derece yanlış olur. Kuran'da aynı şeylerin diğer müminlerin başına gelebileceği de haber verilmektedir. Dolayısıyla aynı suçlama ve karalamalarla, hak dini savunan ve böylelikle din karşıtı çevreleri rahatsız eden her mümin topluluğu karşılaşabilir.

Müslümanlar hakkında söylenenlerin hep bu tür bir karalama kampanyasının parçası olabileceği göz önünde bulundurulmalı ve ayetin de emrettiği gibi, "fasık" (doğ-

ru yoldan sapmış)ların getireceği bu tür haberlere "etrafıca araştırmadan" itibar edilmemelidir. Konuyla ilgili ayet şöyledir:

Ey iman edenler, eğer bir fasık, size bir haber getirirse, onu 'etrafıca araştırın'. Yoksa cehalet sonucu, bir kavme kötülükte bulunursunuz da, sonra işlediklerinize pişman olursunuz. (Hucurat Suresi, 6)

Allah'ı Hakkıyla Takdir Etmek

Kuran ayetlerinde, Allah'ın sıfatlarının bir kısmı şu şekilde haber verilmektedir:

Allah... O'ndan başka ilah yoktur. Diridir, kâimdir. O'nu uyuklama ve uyku tutmaz. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. İzni olmaksızın O'nun katında şefaatte bulunacak kimdir? O, önlerindeki ve arkalarındakini bilir. Dilediği kadarının dışında, O'nun ilminden hiçbir şeyi kavrayıp-kuşatamazlar. O'nun kürsüsü, bütün gökleri ve yeri kaplayıp-kuşatmıştır. Onların korunması O'na güç gelmez. O, pek yücedir, pek büyüktür. (Bakara Suresi, 255)

Allah, yedi göğü ve yerden de onların benzerini yarattı. Emir, bunların arasında durmadan iner; sizin gerçekten Allah'ın herşeye güç yetirdiğini ve gerçekten Allah'ın ilmiyle herşeyi kuşattığını bilmeniz, öğrenmeniz için. (Talak Suresi, 12)

Ancak insanların çoğu Allah'ın bu sıfatlarını bilmez, Rabbimizi gereği gibi tanımazlar. Cahiliye insanların, Allah inancı, kendi kafalarında ürettikleri bazı hurafelere göredir. Bu nedenle de, Allah'ın sonsuz gücünü ve azametini kavrayamazlar. Kuran'da, bu kişiler, "**Onlar,**

Allah'ın kadrini hakkıyla takdir edemediler. Şüphesiz Allah, güç sahibidir, azizdir." (Hac Suresi, 74) ayetiyle tarif edilir.

Allah'ın gücünü hakkıyla takdir etmek, imanın en önemli şartlarından biridir. Mümin, içinde yaşadığı cahiliye toplumundaki çarpık Allah inancından kopar ve cahiliye toplumunun tüm sapkın inanışlarını reddeder.

Mümin Allah'a Kuran'da tarif edilen vasıflarıyla inanır. Allah'ın yeryüzünde, göklerde ve kendi nefsinde yarattığı delilleri, ayetleri, iman hakikatlerini inceleyerek, Allah'ın sanatını, gücünü iyice görerek, Rabbimizi tanır, O'nun kadrini hakkıyla takdir eder.

Ancak Allah'a iman ettiğini söyleyen bir kişi, kalbini Allah'ın zikrinden ve aklını O'nu düşünmekten uzak tutarsa, bu durumda cahiliyenin sapkın Allah inancına doğru bir kayış başlar. Ve eğer kendini toparlayıp Allah inancını Kuran'a göre belirlemezse, bazı imtihan durumlarında cahiliyeye kayma tehlikesiyle yüz yüze kalabilir.

Allah, bu duruma, savaş sırasında zayıflık gösteren Müslümanlardan bahseden ayetlerde dikkat çeker. Ayetlerde bildirildiğine göre, bu kimseler, "**Canları derdine düşerek; Allah'a karşı haksız yere cahiliye zannıyla zanlara kapılmış**"lardır. (Al-i İmran Suresi, 154)

Mümin böyle bir duruma düşmemek için, cahiliyedeki yanlış inançların bıraktığı izleri tümüyle kalbinden silmeli ve Kuran'da tarif edildiği şekilde, Allah'ı hakkıyla takdir ederek bu gerçek inancı kalbine sindirmelidir.

Gücünün Yettiği Kadar Allah'tan Korkmak

İnsan ne kadar Allah'tan korkarsa, O'nun katında o denli üstün olur. Allah korkusunda bir sınır yoktur, her insan bunu Allah'tan dileyerek artırabilir. Bu konuda Kuran'da resuller örnek olarak verilmiştir. Bu sayede müminler kendilerini onlarla kıyaslayıp, Allah korkularını daha da artıracabileceklerini anlayabilirler.

Allah müminlerden olabilecek en yüksek derecede Kendisinden korkmalarını istemektedir. Ayetlerde, bu konuda şu hüküm verilir:

Öyleyse güç yetirebildiğiniz kadar Allah'tan korkup-sakinin, dinleyin ve itaat edin. Kendi nefsinize hayır (en büyük yarar) olmak üzere infakta bulunun. Kim nefsinin bencil-tutkularından (ya da cimri tutumundan) korunursa; işte onlar, felah (kurtuluş) bulanlardır. (Teğabün Suresi, 16)

Ey iman edenler, Allah'tan nasıl korkup-sakin-mak gerekiyorsa öylece korkup-sakinin ve siz, ancak Müslüman olmaktan başka (bir din ve tutum üzerinde) ölmeyin. (Al-i İmran Suresi, 102)

Kadere İnanmak

Dünyada ve hatta tüm kainatta herşey bir amaç üzere gerçekleşir. Kuran'da bildirildiğine göre, Allah "... **Her işi evirip düzenler...**" (Rad Suresi, 2). Bir başka ayette bildirildiğine göre ise, "... **O bilmeksizin bir yaprak dahi düşmez**" (Enam Suresi, 59).

Meydana gelen bütün olayları yaratan, idare eden, bu olayların başlarının ve sonlarının nasıl olacağını tayin

eden Allah'tır. Kainattaki bütün yıldızların ve dünyanın her hareketini, yeryüzündeki bütün canlıların her halini, insanın nasıl yaşayacağını, ne konuşacağını, ne ile karşılaşacağını belirleyen Allah'tır. Allah kitabında "**Hiç şüphesiz, Biz herşeyi kader ile yarattık**" (Kamer Suresi, 49) hükmünü verir.

Bir başka ayette ise şöyle buyrulmaktadır:

Yeryüzünde olan ve sizin nefislerinizde meydana gelen herhangi bir musibet yoktur ki, Biz onu yaratmadan önce, bir kitapta (yazılı) olmasın. Şüphesiz bu, Allah'a göre pek kolaydır. (Hadid Suresi, 22)

Mümin bu sırrın bilincinde olarak yaşamalı, inkarcıların içinde buldukları "cehalet" boyutuna asla inmemelidir. Eğer yaşamın "kaderi takip etmek" olduğunu anlarsa, karşısına çıkan hiçbir olay onu üzmez ya da korkutmaz. Sığındığı mağaranın kapısına kendilerini öldürmek için gelen müşriklere rağmen, yanındaki arkadaşına "Hüzne kapılma, elbette Allah bizimle beraberdir" (Tevbe Suresi, 40) diyen Hz. Muhammed (S.A.V.) gibi her an emin ve cesur olur.

Tevekkül Etmek

Bütün olayları meydana getiren Allah'tır. Allah'ın yaratmış olduğu olayların hepsinde müminler için mutlaka bir hayır vardır. Tüm olaylar, mutlaka dinin menfaatlerine ve müminlerin ahiretine faydalı olacak şekilde tasarlanmıştır ve herşey bu plana göre işler.

Mümin için tek güvenip dayanılacak dost, Allah'tır. Tek vekil O'dur. Müminin üzerine düşen, olaylar karşısında sadece Allah'ın istediği tepkileri vermek, sebeplere sarılmak, sonucunu ise Allah'tan beklemektir. Ayetlerde, inkarcıların haberdar olmadığı bu büyük sır şöyle ifade edilir:

... Kim Allah'tan korkup-sakınırsa, (Allah) ona bir çıkış yolu gösterir; Ve onu hesaba katmadığı bir yönden rızıklandırır. Kim de Allah'a tevekkül ederse, O, ona yeter. Elbette Allah, kendi emrini yerine getirip-gerçekleştirendir. Allah, herşey için bir ölçü kılmıştır. (Talak Suresi, 2-3)

Başka bir ayette de tevekkülün sırrı yine şöyle açıklanır:

De ki: "Allah'ın bizim için yazdıkları dışında, bize kesinlikle hiçbir şey isabet etmez. O bizim

mevlamızdır. Ve mü'minler yalnızca Allah'a tevekkül etmelidirler." (Tevbe Suresi, 51)

Mümin, inkarcılardan gelecek baskılara karşı şöyle demekle yükümlüdür:

"Bize ne oluyor ki, Allah'a tevekkül etmeyelim? Bize doğru olan yolları O göstermiştir. Ve elbette bize yaptığınız işkencelere karşı sabredeceğiz. Tevekkül edenler Allah'a tevekkül etmelidirler." (İbrahim Suresi, 12)

Bir başka ayette ise şöyle buyrulmaktadır:

Eğer Allah size yardım ederse, artık sizi yenilgiye uğratacak yoktur ve eğer sizi 'yapayalnız ve yardımsız' bırakacak olursa, ondan sonra size yardım edecek kimdir? Öyleyse mü'minler, yalnızca Allah'a tevekkül etsinler. (Al-i İmran Suresi, 160)

Tefekkür Etmek

İnkâr edenler yeryüzünde yaratılmış olan delilleri görmeden geçip giderler. İman eden bir insanın bu kişilerden farkı ise, Allah'ın yarattığı delilleri her an görebilmesidir. Mümin çevresindeki her incelikte Allah'ın kudretini ve sanatını görür, O'nu tesbih eder ve Allah'a yakınlaşmaya yol bulur. Müminlerin bu vasıfları Kuran'da şöyle anlatılır:

Onlar, ayakta iken, otururken, yan yatarken Allah'ı zikrederler ve göklerin ve yerin yaratılışı konusunda düşünürler. (Ve derler ki): "Rabbimiz, Sen bunu boşuna yaratmadın. Sen pek yücesin, bizi ateşin azabından koru." (Al-i İmran Suresi, 191)

Allah Kuran'ın birçok yerinde "düşünmez misiniz", "düşünenler için deliller vardır" ifadeleriyle tefekkür et-

menin önemini vurgulamaktadır. Ayrıca üzerinde düşünmek için Allah sayısız delil yaratmıştır. Gördüğümüz, farkına vardığımız herşey Allah'ın bir tecellisi ve delilidir. Bu nedenle göklerde, yerde ve bunların aralarında bulunan herşey birer tefekkür vesilesidir. Bir ayette şöyle buyrulur:

Onunla sizin için ekin, zeytin, hurmalıklar, üzüm ve meyvelerin her türlüünden bitirir. Şüphesiz bunda, düşünebilen bir topluluk için ayetler vardır. (Nahl Suresi, 11)

Ayette "tefekkür konusu" olarak gösterilenlerin biri, örneğin hurma ağacı üzerinde biraz düşünelim. Ağaç, bildiği gibi toprağa atılan bir tohumdan ortaya çıkar. Tohum küçük (bir santimetre küp bile etmeyen) bir cisimdir, ama nasıl olur bilinmez, o tohumun içinden kısa süre içinde 4-5 metre uzunluğunda ve yüzlerce kilo ağırlığında dev bir tahta kütlesi oluşur. Tohumun bu dev tahta parçasını yaparken kullanabileceği tek malzeme ise içine gömülü olduğu topraktır.

Peki ama tohum nasıl ağaç üretmeyi bilir? Nasıl olur da etrafındaki toprağın içinde gerekli malzemeleri ayırıştırıp bunları tahta dokusu oluşturmak için kullanmayı "akledebilir"? Ürettiği ağacın nasıl bir şekle ve yapıya sahip olması gerektiğini nasıl tahmin edebilir? Bu son soru özellikle önemlidir. Çünkü tohumdan herhangi bir tahta parçası çıkmamaktadır. Tohum, içinde damarlar bulunan, topraktaki maddeleri özümsemek için gereken köklere sahip ve üst kısmı da dallara ayrılan son derece iyi tasarlanmış bir canlı madde üretmektedir. İnsan bile iyi bir ağaç resmi çizmek gerektiğinde zorlanır; ağacın köklerindeki ve dallarındaki ayrıntıları çizmek zor bir iş-

tir çünkü. Oysa tohum, çizmek şöyle dursun, bu son derece kompleks cismi topraktaki malzemeleri kullanarak sıfırdan üretmektedir.

Bu durumda tohumun son derece akıllı bir varlık olduğu sonucuna varırız. Daha doğrusu, tohumun içinde son derece etkileyici bir akıl vardır. Peki bu akıl bu tohumu nereden, nasıl gelmiştir? Nasıl olur da bir çekirdek, böyle bir akla ve hafızaya sahip olabilir?

Kuşkusuz bunun tek bir cevabı vardır: Allah tohumu ağaç yapabilecek yetenekle yaratmış, bu işlem için gerekli bilgilere sahip olacak şekilde programlamıştır. Toprağa atılan her tohum, Allah'ın ilmi ile kuşatılmıştır, O'nun ilmi ile büyür. Bir ayette bu gerçek şöyle haber verilir:

Gaybın anahtarları O'nun katındadır, O'ndan başka hiç kimse gaybı bilmez. Karada ve denizde olanların tümünü O bilir, O, bilmeksizin bir yaprak dahi düşmez; yerin karanlıklarındaki bir tane, yaş ve kuru dışta olmamak üzere hepsi (ve herşey) apaçık bir kitaptadır.
(Enam Suresi, 59)

Tohumu yaratan da, toprağın içine düştüğünde onu yarıp içinden yeni bir bitkiyi çıkaran da Allah'tır. Bu gerçek Enam Suresi'nde şöyle haber verilmektedir:

Taneyi ve çekirdeği yaran şüphesiz Allah'tır. O, diriyi ölüden çıkarır, ölüyü de diriden çıkarır. İşte Allah budur. Öyleyse nasıl oluyor da çevriliyorsunuz? (Enam Suresi, 95)

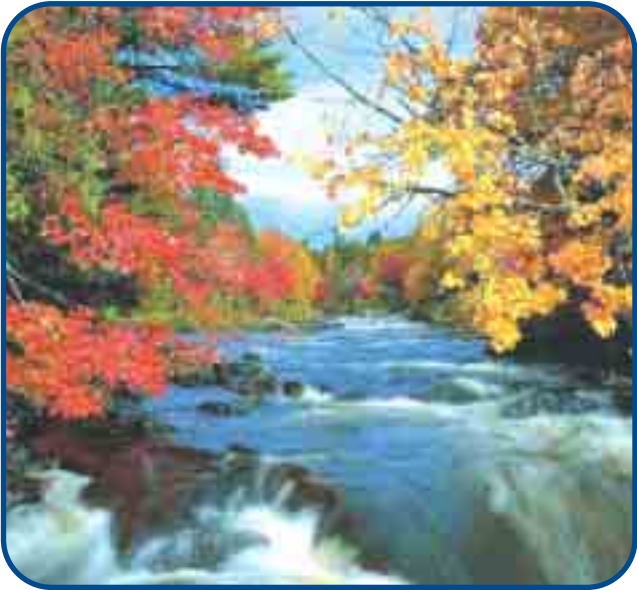
Tohum, Allah'ın evrende yarattığı sonsuz sayıdaki "tefekür malzemesi"nden yani "iman hakikati"nden yalnızca birisidir. İnsan, aklını saran kalın gaflet perdesini sıyrır da, "nasıl", "neden" gibi sorular sorarak düşünürse,

tüm evrenin Allah'ın varlığının ve gücünün delilleriyle dolu olduğunu rahatlıkla görebilir.

Dikkatli Olmak

Tefekkürün önemli bir parçası da dikkattir. Başta da belirttiğimiz gibi, Allah, tüm evreni ve o evrenin her parçasını Kendi varlığının delillerini göstermek için yaratmıştır. Ancak inkarcılar bu gerçeği kavrayamazlar. Çünkü bu inceliği kavrayacak bir "görme" yeteneğine sahip değildirler. Kuran'da ifade edildiği şekliyle "... gözleri vardır bununla görmezler...". (Araf Suresi, 179) Gözleriyle gördükleri maddesel evrenin üzerindeki ince perdeyi kaldırıp, arkasındaki büyük gerçeği fark edebilecek bir akla ve kavrayışa sahip değildirler.

Mümin ise, Allah'ın kainatı bir hikmet ile ve bir amaç

üzere yarattığını kabul etmekle, bu, gözleri olan ancak görmeyen gürühtan ayrılır. Ancak bu kabul imanın ilk aşamasıdır. İman ve ona paralel olarak akıl geliştikçe, mümin kabul ettiği bu büyük gerçeği karşısına çıkan her ayrıntıda teşhis etmeye başlar.

İmanın söz konusu gelişimi üç aşamaya ayrılır; İlm-el yakin, Ayn-el yakin, Hakk-el yakin.

Bu evreleri açıklamak için kullanılan bir yağmur örneği vardır. Dışarıda yağmurun yağdığını bilmenin üç derecesi bulunur. Birinci derecede yani ilm-el yakinde, bir kişi pencereleri kapalı bir biçimde evinde oturmakta iken dışarıdan gelen birisi, ona yağmurun yağdığını söyler ve o da onun doğruluğuna inanır. İkinci derece, ayn-el yakin, yani gözle kavrama derecesidir: Kişi, pencerenin yanına gider, perdeyi aralar ve yağmurun yağdığını gözleriyle görür. Hakk-el yakinde ise, kapıyı açar ve evden çıkar; artık yağmurun "içinde"dir.

İşte imanın ilm-el yakinden ayn-el yakine, hatta daha da ilerisine gitmesi için yapılması gereken fiili dualardan biri, dikkatli olmaktır.

Çünkü Allah'ın ayetlerini görebilmek ve inkarcılar gibi "gözleri olan ama görmeyen"lerden olmamak için, bu gerekir. Nitekim Kuran'da müminler, Allah'ı kavramak için dikkatli olmaya çağrılmaktadırlar. Ayetlerde şöyle buyrulmaktadır:

Dikkatli olun; göklerde ve yerde olanların hepsi Allah'ındır. O, üzerinde bulunduğunuz şeyi elbette bilir. Ve O'na döndürülecekleri gün, yaptıklarını kendilerine haber verecektir. Allah, herşeyi bilendir. (Nur Suresi, 64)

Dikkatli olun; gerçekten onlar, Rablerine kavuş-

maktan yana derin bir kuşku içindedirler. Dikkatli olun; gerçekten O, herşeyi sarıp-kuşatandır. (Fussilet Suresi, 54)

Allah'ın ayetlerini her yerde görebilmek için bu konu üzerinde düşünme ve bunun için zihni eğitmek gerekmektedir. Aksi halde, kendi başına bırakılan bir zihin, kontrolsüz bir biçimde dolaşmaya başlar. Birkaç saniye içinde konudan konuya atlar ve "boş işler"le, gereksiz ayrıntılarla, küçük hesaplarla kendini meşgul eder. Bu, bir tür sarhoşluktur. Kişi, aklını kontrol edemez. Herhangi bir konu üzerinde yoğunlaşıp dikkatini toplayamaz. Böyle olunca da, hem etrafında gelişen olayların inceliklerini kavrayamaz, yani tefekkür edemez, hem de bu olaylara müdahale edecek bir iradeye sahip olamaz. Aksine kişinin düşünceleri olaylar tarafından yönlendirilir.

Oysa mümin, Allah'ın izniyle düşüncelerini dilediği gibi yönlendiren, aklını sürekli Allah'ı tanımak, O'nun dine hizmet etmek için kullanan insandır. Bu nedenle iman eden bir insan aklına boş bir düşünce geldiğinde bunu hemen fark eder. Şeytanın aklına bir kuşku ya da kuruntu sokmaya çalıştığını anlayarak Kuran'da tarif edildiği şekilde zihnini bu baskıdan kurtarır. İşte tüm bu "aklı temiz tutma" çabasının en önemli parçası dikkattir.

Her İşte Bir Hayır Görmek

Allah herşeyi bir hikmet üzerine yaratır. Bu hikmetlerden biri de, Rabbimizin meydana getirdiği olayların sonucunun müminlere yarar vermesi, dine fayda getirmesidir. Çünkü Allah müminlerle beraberdir ve müminlerin aleyhine yol vermez.

Müminin karşısına çıkan bazı olaylar, örneğin inkar-

caların kurduğu bir tuzak, ilk bakışta olumsuz, aleyhte bir durum gibi gözükabilir, ama Allah mutlaka bunda da bir hayır yaratmıştır. Bu olayda ne gibi hayırlar olduğunu da hemen veya anda zaman içerisinde müminlere gösterir. Bu yüzden müminlerin de karşılaştıkları her olayda bir hayır olduğunu bilmeleri gerekir.

Kuran kıssalarında bu konuya örnek teşkil eden birçok olay anlatılmaktadır. Hz. Yusuf'un hayatı bunlardan bir tanesidir. Hz. Yusuf küçük bir çocukken kardeşleri tarafından kuyuya atılmış, sonra oradan kurtulmuş, ancak bir süre sonra masum olduğu halde, suçlanarak zindana atılmıştır.

Hz. Yusuf'un yaşadıklarına benzer durumlarla karşılaşan bir insan eğer imana ve imanın getirdiği bilince sahip değilse, büyük talihsizliklerle karşı karşıya olduğunu, başına felaketlerin geldiğini düşünecektir. Oysa Hz. Yusuf tüm bu olayların Allah'ın kontrolünde geliştiğini ve hepsinde mutlaka bir hayır olduğunu hiçbir zaman unutmamıştır. Nitekim Allah bir süre sonra tüm bu "felaket"lerin arkasındaki hayrı ona göstermiş ve Hz. Yusuf, atıldığı Mısır zindanlarından kurtularak o ülkenin yönetiminde söz sahibi bir kişi olmuştur.

Bindiği gemide "kim denize atılacak" diye kura çekilen ve kura kendisine isabet edip denize atılan, sonra da dev bir balık tarafından yutulan Hz. Yunus'un durumu da Hz. Yusuf'a benzemektedir. Kuran'da, Hz. Yunus'un Allah'ı "tesbih edenlerden" olduğu için o yerden kurtarıldığı ve sonra da ödüllendirildiği şöyle anlatılır:

Eğer (Allah'ı çokça) tesbih edenlerden olmasaydı, Onun karnında (insanların) dirilip-kaldırılacakları güne kadar kalakalmıştı.

Sonunda o hasta bir durumdayken çıplak bir yere (sahile) attık.

Ve üzerine, sık-geniş yaprakla (kabağa benzer) türden bir ağaç bitirdik.

Onu yüzbin veya (sayısı) daha da artan (bir topluluk)a (peygamber olarak) gönderdik.

Sonunda ona iman ettiler, Biz de onları bir süreye kadar yararlandırdık. (Saffat Suresi, 143-148)

Kuran kıssalarında anlatılan tüm bu örnekler, insana önemli bir ders verir: Bir olayın "felaket" gibi görünmesi, onun gerçekte öyle olduğu anlamına gelmez. Eğer bir mümin, Allah'a güvenip dayanırsa, O'ndan yardım diler, O'na sığınır, onun başına gelecek hiçbir olay "kötü" değildir. Allah yalnızca onu imtihan etmek, Kendisine olan sadakat ve inancını sağlamlaştırmak için çeşitli zorluklar meydana getirir, ama bunların hepsinin hayırlı bir sonucu olur.

İnkarcılar için ise bu durumun tam tersi söz konusudur. Hiçbir olay onlar için "hayırlı" değildir. Onlara zevk ve neşe veren, güzel gibi görünen şeyler de gerçekte ahirette çekecekleri azabı artıran sebepler olacaktır. İnkâr edenlerin haksız olarak elde ettikleri tüm kazançlar, hesabı sorulacak birer günah olarak onlar adına yazılmaktadır. Allah, Kuran'da şu hükmü verir:

Allah'ın, bol ihsanından kendilerine verdiği şeylerde cimrilik edenler, bunun kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar. Hayır; bu, onlar için şerdir; kıyamet günü, cimrilik ettikleriyle tasamalandırılacaklardır. Göklerin ve yerin mirası Allah'ındır. Allah yaptıklarınızdan haberi olandır. (Al-i İmran Suresi, 180)

Dua Etmek

Allah bir ayetinde, duanın önemini şöyle ifade eder:

De ki: 'Sizin duanız olmasaydı Rabbim size değer verir miydi?'... (Furkan Suresi, 77)

Gerçekten de dua, bir mümini inkar edenlerden ayıran, Allah katında "değerli" kılan temel ibadetlerden ve imanın en açık göstergelerinden biridir.

İnsanların çoğu, tüm evrenin bir maddeler toplamı olduğunu ve bu maddelerin de, hiçbir ilahi kontrol olmadan birbirlerini etkileyerek hareket ettiklerini sanır. Gerçekte var olan herşeyin Allah'ın iradesine boyun eğmiş olduğunu, herşeyin ancak Allah'ın "Ol" emri ile olduğunu farkında değildirlere. Bu nedenle de, tüm yaşamları, bu maddeler dünyasında mücadele, çaba ve uğraşı içinde çalışmakla geçer.

Ancak iman eden bir insan evrenin sırrını bilmektedir. Bu nedenle, istediği bir şeye ulaşmanın asıl yolunun, o şeyleri kontrol edenden istemek olduğunu da anlar. Bilir ki, Allah, herşeyi Kendi iradesine boyun eğdirmiştir, herşeye hakimdir ve Kendisinden yardım isteyen kullarına da şefkatle cevap verir. Allah bir ayetinde kullarına şöyle seslenir:

Kullarım Beni sana soracak olursa, muhakkak ki Ben (onlara) pek yakınım. Bana dua ettiği zaman dua edenin duasına cevap veririm. Öyleyse, onlar da Benim çağırma cevap versinler ve bana iman etsinler. Umulur ki irşad (doğru yolu bulmuş) olurlar. (Bakara Suresi, 186)

Ancak bilinmelidir ki, "icabet", duada istenen herşeyin verilmesi demek değildir. Çünkü insan cahildir ve ayette ifade edildiği şekliyle "... hayra dua ettiği gibi,

şerre de dua etmektedir" (İsra Suresi, 11). Bu nedenle Allah, her duaya icabet eder, ama bazen isteneni verir, bazen de o istenen şey gerçekte bir "şer"dir; vermez.

Duanın ne olduğunun ise yine Kuran'a bakarak belirlenmesi gerekir. Allah duayı yalnızca Kendisine has kılınmış, korku ve umutla, yalvara yalvara, için için yapılacak bir ibadet olarak tarif etmektedir. Bu özelliklere sahip olmayan, Allah'ın azametini takdir edemeyen bir dua, gerçek bir dua olmayacaktır. Dua ancak, ihlaslı, candan, samimi bir biçimde, çok isteyerek, yalvararak, Allah'tan korkarak ve karşılığını görmenin umudu içinde olarak yapıldığında gerçek manada dua olur.

Duada belli bir konsantrasyon ve Allah'la çok içten bir bağ kurmak gerekir. Nitekim Kuran'daki, "**Rabbimize yalvara yalvara ve için için dua edin... O'na korkarak ve umut taşıyarak dua edin. Doğrusu Allah'ın rahmeti iyilik yapanlara pek yakındır"** (Araf Suresi, 55-56) ayetleri, duanın şeklini en açık biçimde tarif eder. Bir başka ayette ise Allah'ın isimleri ile dua edilmesine şöyle dikkat çekilmektedir:

İsimlerin en güzeli Allah'ındır. Öyleyse O'na bunlarla dua edin... (Araf Suresi, 180)

Dua anı, insanın kendi aczini ve Allah'ın sonsuz kudretini en belirgin bir biçimde hissettiği andır. Allah tüm evreni kontrol eden, gücü herşeye yeten, gizlinin gizlisini bilen, herşeyden haberdar olandır. İnsanın duasını duyan ve ona icabet edecek olan da sonsuz şefkatli Rabbimizdir. Duadan kaçınmak ise, Allah'ın bu büyük rahmetinden yüz çevirmek, kibirlenmek anlamına gelir. Nitekim Allah, Kuran'da şöyle buyurur:

... Bana dua edin, size icabet edeyim. Doğrusu Bana ibadet etmekten büyüklenen (müstekbir)ler; cehenneme boyun bükmüş kimseler olarak gireceklerdir. (Mümin Suresi, 60)

Dua mümin için hem ibadet, hem kuvvetli bir silah, hem de büyük bir nimettir. Sadece "istemek" gibi fiilen kolay bir hareketle, maddi, manevi herşeyi elde edebilmenin anahtarıdır.

Bağışlanma Dilemek ve Tevbe Etmek

Allah'ın Kuran'da en çok tekrarlanan sıfatlarından ikisi, "Rahman" ve "Rahim", yani "esirgeyen" ve "bağışlayan" sıfatlarıdır. Kullarına olan bu rahmetinden dolayıdır ki, Allah, insanları işledikleri günahlar yüzünden hemen cezalandırmaz. Bu gerçek bir ayette şöyle bildirilir:

Eğer Allah, insanları zulümleri nedeniyle sorguya çekecek olsaydı, onun üstünde (yeryüzünde) canlılardan hiçbir şey bırakmazdı; ancak onları adı konulmuş bir süreye kadar ertelemektedir. Onların ecelleri gelince ne bir saat ertelenebilirler, ne de öne alınabilirler. (Nahl Suresi, 61)

Allah, insanların işlediği suçların cezasını ertelemekle, onlara bağışlanma dilemek ve tevbe etmek için süre vermektedir. İnsan, ne denli büyük günahlar işlemiş olursa olsun, bunlardan dolayı Allah'tan bağışlanma dileyebilir ve bir daha işlememeyi hedefleyerek tevbe edebilir. Allah, Kuran'da kullarını günahları için bağışlanma dileyip tevbe etmeye şöyle çağırmaktadır:

Bizim ayetlerimize iman edenler sana geldiklerinde, onlara de ki: "Selam olsun size. Rabbiniz rahmeti kendi üzerine yazdı ki, içinizden kim bir cehalet sonucu bir kötülük işler sonra tevbe eder ve (kendini) ıslah ederse şüphesiz, O, bağışlayandır, esirgeyendir." (Enam Suresi, 54)

Bağışlanma, insanın bilerek ya da bilmeyerek yaptığı tüm hatalar, işlediği tüm günahlar için Allah'ın affediciliğine sığınmasıdır. Tevbe ise, işlenmiş olan belirli bir günah için yapılır. Tevbe eden mümin, yaptığı bir hatayı ya da sürdürdüğü bir tavrı düzeltmeye kesin olarak karar verir ve bir daha tekrarlamamak için Allah'tan güç ve destek diler. Nitekim makbul olan tevbe de, ardından fiili düzelme ile desteklenen tevbedir:

Kim tevbe eder ve salih amellerde bulunursa, gerçekten o, tevbesi (ve kendisi) kabul edilmiş olarak Allah'a döner. (Furkan Suresi, 71)

İnsan tevbe edip, ancak sonra yine nefesine yenilerek aynı günahı tekrar ediyor olabilir. Belki defalarca tevbe

edip, sonra bunların hepsini de bozmuş olabilir. Ama bu, bir daha tevbe edemeyeceği anlamına gelmez. Tevbe kapısı, insan yaşamını sürdürdüğü sürece açıktır. Ancak bilinmelidir ki, insanın ölümün kenarına gelip, ahirette başına gelecekleri fark ederek son anda tevbe etmesi kabul edilmeyebilir. Allah Kuran'da şöyle buyurmaktadır:

Allah'ın (kabalünü) üzerine aldığı tevbe, ancak cehalet nedeniyle kötülük yapanların, sonra hennencek tevbe edenlerin(kidir). İşte Allah, böylelerinin tevbelerini kabul eder. Allah, bilendir, hüküm ve hikmet sahibi olandır.

Tevbe; ne, kötülükleri yapıp-edip de onlardan birine ölüm çatınca: "Ben şimdi gerçekten tevbe ettim" diyenler, ne de kafir olarak ölenler için değil. Böyleleri için acı bir azap hazırlamışızdır. (Nisa Suresi, 17-18)

Bir başka ayette, tüm iman edenler bu kurtuluş yoluna şöyle çağrılmaktadırlar:

"... Hep birlikte Allah'a tevbe edin ey mü'minler, umulur ki felah bulursunuz." (Nur Suresi, 31)

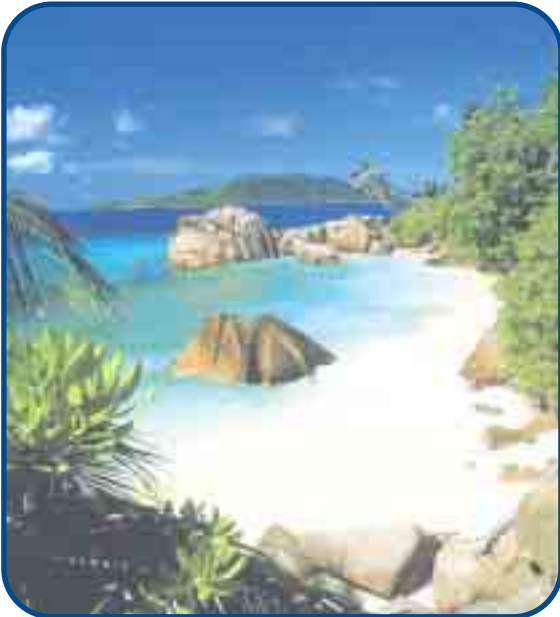
Ümitsizliğe Ve Şeytanın Olumsuz

Telkinine Fırsat Vermemek

Ümitsizlik iki türlü olabilir. Birincisi, insanın karşılaştığı zorluklar karşısında ümitsizliğe kapılmasıdır. Ancak iman eden her insan, Allah'ın koruması altında yürütülen ve O'nun destekleyeceğini vaat ettiği işlerde bir olumsuzluk olmayacağını bilmelidir. Çünkü Kuran'daki ayetlerde, Allah'ın kesin bir biçimde müminlerin destekçisi olduğu ve onları asla inkarcılar karşısında yardımsız bırakmayacağı haber verilmektedir.

Ümitsizliğin ikinci türü ise, kişinin yaptığı bir hata ya da işlediği bir günah nedeniyle kendi imanından ümit kesmesi, Allah'ın kendisini bağışlamayacağına ve artık cehennemlik olduğuna kendini inandırmasıdır. Oysa bu tamamen Kuran'a muhalif bir düşünce, bir kuruntudur. Aksine Allah Kendisine samimi bir biçimde tevbe edenlerin tüm günahlarını bağışlar. Allah'a yönelmek, O'nun rahmetine sığınmak için hiçbir nokta "çok geç" değildir. Allah, Kuran'da kullarına şöyle seslenmektedir:

... Ey kendi aleyhlerinde olmak üzere ölçüyü taşıran kullarım. Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin. Şüphesiz Allah, bütün günahları bağışlar. Çünkü O, bağışlayandır, esirgeyendir.
(Zümer Suresi, 53)

Ümitsizlik, şeytanın mümini Allah yolundan alıkoymak için verdiği vesveselerden biridir. Şeytan bu yolla hata yapan bir müminin moralini bozmaya, yapılan basit hataları kendi gözünde büyütmeye ve onu daha da büyük hatalara sürüklemeye çalışır. Hedefi, mümini imanından ve samimiyetinden kuşkuya düşürmek, ona boş kuruntular aşılaktır. Eğer insan şeytanın bu yönteminden etkilenirse, giderek imani bir zayıflığa düşer, hata üstüne hata yapmaya başlar. "Bir kere hata yaptım, artık dönüşü yok" diye dile getirilen bir mantık içerisinde, giderek daha da büyük günahlara sürüklenir.

Mümin böyle bir hisse kapıldığında hemen Allah'a sığınmalı, Kuran'ın nuruyla düşünmeli ve şeytanın istediği bu korkunç ruh halinden çıkmalıdır. Bir ayette, müminin göstermesi gereken tavır şöyle açıklanır:

Eğer sana şeytandan yana bir kışkırtma (vesvese veya iğva) gelirse, hemen Allah'a sığın. Çünkü O, işitendir, bilendir. (Araf Suresi, 200)

Mümin, ihlaslı ve samimi olduktan sonra hata dahi yapsa, bağışlanma diledikten sonra Allah'ın kendisini affetmesini umabilir. Yapılan hata ne olursa olsun yine de her an tevbe edip durumunu düzeltebilir. Allah sonsuz rahmet ve adalet sahibi iken, müminlere cenneti ve başarıyı vaat etmişken ümitsizliğe kapılmak, ancak şeytanın bir hilesidir. Hz. Yakub'un Kuran'da bildirilen şu öğüdü, tüm müminler için yol göstericidir:

"... Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin. Çünkü kafirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden umut kesmez." (Yusuf Suresi, 87)

Şükretmek

Allah herşeyi bir amaç ve hikmetle yarattığı gibi, insana verdiği nimetleri de bir amaç üzerine yaratmıştır. İnsana verilen herşey; hayat, iman, rızıklar, sağlık, göz, kulak tüm bunlar, insanın Allah'a şükretmesi için birer nimettir.

İnsan, eğer cahiliye toplumunu saran gaflet perdesini kaldırır da, etrafını şuurlu bir biçimde gözlerse, hoşuna giden herşeyin Allah'tan gelen bir nimet olduğunu görebilir. Yediği tüm besinler, soluduğu temiz hava, etrafındaki güzellikler, tüm bunları görmesini sağlayan gözü, herşey, ama herşey Allah'tan bir nimettir. Öyle ki, bu nimetler sayılamayacak kadar çokturlar. Bu gerçek Kur'an'da şöyle bildirilmektedir:

Eğer Allah'ın nimetini saymaya kalkışacak olursanız, onu bir genelleme yaparak bile sayamazsınız. Gerçekten Allah, bağışlayandır, esirgeyendir. (Nahl Suresi, 18)

Ve kuşkusuz tüm bu nimetlerin de bir amacı vardır. Tüm bunlar, insanlar nefislerinin dilediği gibi kullansın, sorumsuzca ve şımarıkça tüketsin, talan etsin diye yaratılmamışlardır. Aksine, nimetin verilmesindeki amaç, o nimeti kullanan kişiyi Allah'a yöneltmektir. Çünkü verilen herşey, karşılığında şükürü gerektirir. En büyük ve en güzel nimetleri hiç durmaksızın insanlara veren Allah'a ise, en fazla ve en samimi şükürü yapmak gerekir.

Şükür hem büyük bir ibadettir, hem de insanı "azgınlaşmaktan" korur. Çünkü insanın nefsinde, zenginlik ya da güç bulduğunda zalimleşmeye, zorbalasmaya, vicdansızlaşmaya karşı bir eğilim vardır. Zenginleşir, güzel imkanlara kavuşursa, acizliğini unutmaya ve kibirlenmeye

başlar. Şükür, işte bu "azgınlaşmayı" engeller. Şükreden insan bilir ki eline geçen her nimeti kendisine veren Allah'tır. Bu nimeti de, Allah'ın yolunda, Rabbimizin istediği biçimde kullanmakla yükümlüdür. Kendilerine büyük makam, büyük mülk ve hakimiyet verilen Hz. Davud, Hz. Süleyman gibi peygamberlerin tevazu ve olgunluklarının anahtarı budur. Kendisine verilen mülk nedeniyle azgınlaşan Karun'un da asıl sorunu, şükretmeyi bilmemesidir.

Eğer mümin, kendisine verilen nimetlerden dolayı azgınlaşmayacağını, kibirlenip şıarmayacağını yaptığı şükürle Allah'a gösterirse, Allah da ona daha fazla nimet verir. Allah'ın Kuran'da verdiği **"Andolsun, eğer şükrederseniz gerçekten size artırırım ve andolsun, eğer nankörlük ederseniz, şüphesiz, Benim azabım pek şiddetlidir"** (İbrahim Suresi, 7) hükmü, bunu ifade etmektedir.

Şükür, yalnızca Allah'a söz ile hamd etmekle değil, Rabbimizin verdiği tüm nimetleri Hak yolunda kullanmakla olur. Mümin, kendisine verilen herşeyi, Allah'ın dininin hizmetine sokmakla yükümlüdür. En başta da, Allah'ın kendisine verdiği bedeni O'nun rızası için, O'nun yolunda mücadele etmek için kullanacaktır. Kuran'da, Allah'ın nimetlerine şükretmenin, O'nun nimetlerini başkalarına anlatmakla, yani dini tebliğ etmekle olacağı şöyle ifade edilir:

Elbette Rabbin sana verecek, böylece sen hoşnut kalacaksın.

Bir yetim iken, seni bulup da barındırmadı mı?

Ve seni yol bilmez iken, 'doğru yola yöneltip iletmedi mi?

Bir yoksul iken seni bulup zengin etmedi mi?

Öyleyse, sakın yetimi üzüp-kahretme.

İsteyip-dileneni azarlayıp-çıkışma.

Rabbinin nimetini durmaksızın anlat. (Duha Suresi, 5-11)

Hiçbir Şeyi Allah'tan, Elçisinden Ve Mücadeleden Üstün Görmemek

Müminin yükümlülüğü, tüm yaşamı boyunca Allah'a kulluk etmektir. Allah'a kulluk etmek dışında başka herhangi bir mantık üzerine kurulmuş olan bir hayat, Allah'ı inkar etmek ya da O'na ortak koşmak anlamına gelir ki bu davranışın sonu cehennem olabilir.

Bir başka deyişle, dünya yaşamının tümü, mümin için bir araç olmalıdır. Hayatın her parçasını, Allah'a yaklaşmak ve O'nun dinine hizmet etmek için bir vesile olarak görmelidir. Eğer araç amaç haline gelirse, ki inkarcıların yaptığı budur, o halde ortada büyük bir tehlike var demektir.

Kulluk etmekten başka bir amaç için yaşamayan mümin, dünyadan çoktan vazgeçmiştir. Allah, bu durumu şöyle açıklar:

Hiç şüphesiz Allah, mü'minlerden -karşılığında onlara mutlaka cenneti vermek üzere- canlarını ve mallarını satın almıştır. Onlar Allah yolunda savaşır, öldürürler ve öldürülürler; (bu,) Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da O'nun üzerine gerçek olan bir vaaddir. Allah'tan daha çok ah-dine vefa gösterecek olan kimdir? Şu halde yaptığınız bu alışverişten dolayı sevinip-müjdeleşiniz. İşte 'büyük kurtuluş ve mutluluk' budur. (Tevbe Suresi, 111)

Müminler mallarını ve canlarını Allah'a adanmışlardır. Dolayısıyla, malları ya da canları üzerinde herhangi bir tasarrufları olamaz. Allah neyi emrederse, onu şevkle yaparlar. Allah bir nimet verirse, onu kullanır ve Rabbi-mize şükrederler.

Böyle bir mümin, hiçbir fedakarlıktan kaçınmaz ve dünya üzerindeki hiçbir şey de onu mücadeleden alıko-yup oyalayamaz. Allah'ın emrini yerine getirmek için dünyanın en güzel nimetlerini bırakıp bir anda kendisini ölüm tehlikesinin içine atabilir. Aksi bir tavır ise, insanın malını ve canını satmadığını, hala onları sahiplendiğini gösterir ki, sonu hüsrandır. Allah şu hükmü verir:

De ki: "Eğer babalarınız, çocuklarınız, kardeşle-riniz, eşleriniz, aşiretiniz, kazandığınız mallar, az kâr getireceğinden korktuğunuz ticaret ve hoşunuza giden evler, sizlere Allah'tan, O'nun Resulü'nden ve O'nun yolunda cehd etmekten (çaba harcamaktan) daha sevimli ise, artık Allah'ın emri gelinceye kadar bekleyedurun. Allah, fasıklar topluluğuna hidayet vermez. (Tevbe Suresi, 24)

Bu iman ve bu bilinç Peygamber Efendimize tabi olan sahabelerde o kadar güçlüydü ki, savaşa gitmekten çekinmek bir yana dursun, Peygamberin yanında savaşa gi-debilmek için her yolu deneyen, gitmek imkanı olmadı-ğında ise üzüntüsünden ağlayanlar vardı. Allah, bu salih müminlerle mücadeleden kaçan kişiler arasındaki farkı şöyle haber verir:

Allah'a ve elçisine karşı 'içten bağlı kalıp hayra çağırınlar' oldukları sürece, güçsüz-zayıflara, hastalara ve infak etmek için bir şey bulama-yanlara bir sorumluluk (günah) yoktur. İyilik

edenlerin aleyhinde de bir yol yoktur. Allah, bağışlayandır, esirgeyendir.

Bir de (savaşa katılabilecekleri bir bineğe) bindirmen için sana her gelişlerinde "Sizi bindirecek bir şey bulamıyorum" dediğin ve infak edecek bir şey bulamayıp hüznlerinden dolayı gözlerinden yaşlar boşana boşana geri dönenler üzerinde de (sorumluluk) yoktur.

Yol, ancak o kimseler aleyhinedir ki, zengin oldukları halde (savaşa çıkmamak için) senden izin isterler ve bunlar geride kalanlarla birlikte olmayı seçerler. Allah, onların kalplerini mühürlemiştir. Bundan dolayı onlar, bilmezler. (Tevbe Suresi, 91-93)

Gevşememek, Üzülmemek, Hüzne Kapılmamak

Mümin, Allah yolunda uzun ve zorlu bir mücadele yürütür. Karşısında çoğu kez kendisinden teknik olarak daha güçlü, daha kalabalık görünen din aleyhtarı vardır. Ancak yine de Allah, Kuran'ın yolunu izledikleri sürece, bu kişilere karşı müminleri üstün kılar.

Bu başarının sırlarından biri, müminlerin asla gevşemeden, şevk ve heyecanla mücadelelerini sürdürmeleridir. İnkarcılar ise böyle olamazlar; dünyaya olan bağılılıkları, korkuları, zaafı, inançsızlıkları nedeniyle, bir zorluk karşısında moralleri bozulur ve gevşerler. Müminler ise Allah'ın ayetlerinde bildirdiği üzere kesin galip olacaklarını bilmenin verdiği şevkle ve Allah'ın kalplerini sağlamlaştırması sayesinde, gevşekliğe kapılmazlar. Kuran'da, iman edenlerin bu vasfı şöyle anlatılır:

Nice peygamberle birlikte birçok Rabbani (bil-

gin)ler savaşa girdiler de, Allah yolunda kendilerine isabet eden (güçlük ve mihnet)den dolayı ne gevşeklik gösterdiler, ne boyun eğdiler. Allah, sabredenleri sever. (Al-i İmran Suresi, 146)

Ancak üstteki ayetten de anlaşıldığı gibi, müminlerin de gevşekliğe kapılmamak, mücadele azmini ayakta tutmak için Allah'a dua etmeleri gerekmektedir. Çünkü nefis, insanı gevşekliğe sürüklemeye çok eğilimlidir. Şeytan da bir yandan sürekli fısıldadığı vesveselerle aynı amaç için çalışır. Mümin topluluğunun arasına girmiş olan iki yüzlü münafıklar da, uygun ortam bulduklarında, aynı telkinlerde bulunurlar. Örneğin savaş sırasında Peygamberimiz (sav)'in ashabına "... **Ey Yesrib (Medine) halkı, artık sizin için (burada) kalacak yer yok, şu halde dönün...**" (Azhab Suresi, 13) diyenler gibi, ümitsizlik ve bozgun yaratmaya çalışırlar. Allah da tüm bu olumsuz etkenlere karşı müminleri uyarır: "**Öyleyse sen sabret; şüphesiz Allah'ın vaadi haktır; kesin bilgiyle inan-**

mayanlar sakın seni telaşa kaptırıp-hafifliğe (veya gevşekliğe) sürüklemesinler." (Rum Suresi, 60) demişlerdir.

Mümin, Kuran ayetlerini ölçü alır, yalnızca kendinden sorumlu olduğunu bilirve başkalarının zayıf davranması onu etkilemez. Karşı tarafın gücü de onu hiçbir şekilde yıldırmaz. Tüm yaşamı Allah içindir ve dolayısıyla sonuna kadar da Allah rızası için ibadet etmeyi sürdürür. Allah ayetlerinde şöyle hükmetmektedir:

Gevşemeyin, üzölmeyin; eğer (gerçekten) iman etmişseniz en üstün olan sizlersiniz. (Al-i İmran Suresi, 139)

(Düşmanınız olan) Topluluğu aramakta gevşeklik göstermeyin. Siz acı çekiyorsanız, şüphesiz onlar da, sizin acı çektiğiniz gibi acı çekiyorlar. Oysa siz, onların umud etmediklerini Allah'tan umuyorsunuz. Allah, bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir. (Nisa Suresi, 104)

Namazda Huşu İçinde Olmak

Namaz insanın Allah'a kulluk ettiğinin en açık ifadesi olarak büyük bir önem taşımaktadır. İnsanı Allah karşısında secdeye vardiıran bu ibadet Müslümanlık alametidir.

Ne var ki bazı insanların namaz kılmalarındaki amaç farklıdır. Söz konusu kişiler bu ibadetlerini yerine getirirken yalnızca Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak amacıyla değıldirler. Ayetlerde bu kişilerin ruh hali şöyle açıklanır:

**İşte (şu) namaz kılanların vay haline,
Ki onlar, namazlarında yanılığdadırlar,**

Onlar gösteriş yapmaktadırlar. (Maun Suresi, 4-6)

Ayetlerde bildirildiği üzere bazı insanlar namazı başkalarına "Müslüman" olduklarını göstermek için kılmaktadırlar ve dolayısıyla sevap kazanmak bir yana, büyük bir günah ve sapma içine düşmektedirler.

Namaz gibi önemli bir ibadeti Allah katında makbul hale getiren şey ise, kılan kişinin Allah'ın önünde secde ettiğini, O'na boyun eğdiğini bilmesi ve yalnızca bu amacı taşımasıdır. Bu nedenledir ki Allah, müminlere "... **Allah'a gönülden boyun eğiciler olarak (namaza) durun**" (Bakara Suresi, 238) emrini verir.

Bir başka ayette ise müminler şöyle tarif edilir: "Onlar namazlarında hûşû içinde olanlardır". (Müminun Suresi, 2) Huşu, "saygı dolu bir korku, yumuşama, derin bir saygı" anlamına gelmektedir. Bu arada, Arapçada her ikisi de "korku" anlamına gelen "huşu" ve "havf" kelimelerinin arasındaki ince farka da dikkat etmek gerekir: Havf, basit ve içgüdüsel bir korkudur. Kuran'da inkar edenler ve hayvanlar için kullanılır. Müminlerin Allah'a karşı duydukları korku ise, aklın ve vicdanın bir sonucu olarak ortaya çıkan ve saygı dolu, içli bir korkuyu ifade eden "huşu" kelimesidir. Namaz ise, ancak huşu içinde kılındığı zaman makbul olur.

Böyle bir namaz, insanın Allah'a olan yakınlığını ve takvasını artırır. İnsanı manen ayakta tutar. Bir ayette şöyle buyrulmaktadır:

Sana Kitap'tan vahyedileni oku ve namazı dosdoğru kıl. Gerçekten namaz, çirkin utanmazlıklar (fahşa)dan ve kötülüklerden alıkoyar. Allah'ı zikretmek ise muhakkak en büyük (ibadet)tür. Allah, yaptıklarınızı bilir. (Ankebut Suresi, 45)

Allah'ı Çokça Zikretmek

Şimdiye dek değindiğimiz tüm mümin özellikleri ve temel imani konular, insanın kendisini Allah'a adamasını, Allah için yaşayıp, Allah için mücadele etmesini gerektirmektedir.

Allah'a adanmış bir hayat ise, elbette Allah'la yakın bir diyalog kurulmadan mümkün olmaz. Bu diyalogun yolu ise, "zikir" yani Allah'ı anmadır. Mümin, **"Ey iman edenler, Allah'ı çokça zikredin"** (Ahzab Suresi, 41) hükmü gereği, günlük hayatının her aşamasında zikir ve dua halinde olmalı, verilen nimetlere karşı için için şükretmeli, hataları dolayısıyla bağışlanma dilemeli, yapacağı işler için yardım istemeli ve sık sık Allah'ı tesbih edip yüceltmelidir. Mümini, Hz. İbrahim gibi "Allah'la dost"

kılacak olan ibadet, bu zikirdir. Bir ayette, zikrin nasıl yapılması gerektiği şöyle bildirilir:

Rabbini, sabah akşam, yüksek olmayan bir sesle, kendi kendine, ürpertiyle, yalvara yalvara ve için için zikret. Gaflete kapılanlardan olma. (Araf Suresi, 205)

Kuran'da, "... Allah'ı zikretmek ise muhakkak en büyük (ibadet)tür..." (Ankebut Suresi, 45) buyrulmaktadır. İbadetler Allah anılarak ve Allah'ın rızası düşünülerek yapılmazsa karşılıksız birer amel haline gelebilirler. Bu nedenle Kuran'da, peygamberlerin vasıfları anlatılırken, Allah'ı zikretmelerine sıklıkla dikkat çekilir. Sad Suresi 30. ayette, "**Biz Davud'a Süleyman'ı armağan ettik. O, ne güzel kuldu. Çünkü o, (daima Allah'a) yönelip-dönen biriydi**" buyrulmaktadır.

Boş ve Yararsız Şeylerden

Yüz Çevirmek

Müminin kalbi, boş ve yararsız şeylere ilgi duymaz ve bu tür şeylerle tatmin olmaz. İnkarcılar için çok büyük önem taşıyan dünya işleri, mümin için ancak dinin menfaatleri gerektirdiğinde ilgilenilecek, onun dışında zerre kadar değer taşımayacak konulardır. İşte bu nedendir ki Kuran'da, müminler, "**Onlar, 'tümüyle boş' şeylerden yüz çevirenlerdir**" diye tarif edilir. (Müminun Suresi, 3)

Ayette, müminin boş ve yararsız bir konuşma veya olayla karşılaştığında bundan yüz çevirip, kendini faydalı bir işe kanalize etmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu, her zaman Allah'ın rızasına en uygun tavidir. Müminin bunu yapması için kendini hiç boş bırakmaması, sürekli dikkat-

li ve ne yaptığını bilen bir tutum içinde olması gereklidir. Basit insanlarla basit tartışmalara girmek, dinin menfaatleri dışında herhangi bir konunun mücadelesini vermek mümine yakışmaz. Kuran'da, örnek mümin tavrı şöyle tarif edilir:

'Boş ve yararsız olan sözü' işittikleri zaman ondan yüz çevirirler ve: "Bizim yapıp-ettiklerimiz bizim, sizin yapıp-ettikleriniz sizindir; size selam olsun, biz cahilleri benimsemeyiz" derler. (Kasas Suresi, 55)

Ki onlar, yalan şahidlikte bulunmayanlar, boş ve yararsız sözle karşılaştıkları zaman onurlu olarak geçenlerdir. (Furkan Suresi, 72)

Mümin bir işi bitirdiği zaman da, hiç durmadan başka bir işle uğraşmaya başlamalıdır. **"Şu halde boş kaldığın zaman, durmaksızın (dua ve ibadetle) yorulmaya-devam et. Ve yalnızca Rabbine rağbet et"** hükmü, bunu gerektirir. (İnşirah Suresi, 7-8)

Kararlı Olmak

Müminin en belirgin özelliklerinden biri de, son derece kararlı oluşudur. Hiçbir zaman şevkini, heyecanını yitirmez. Tüm işlerini Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak için yapmaktadır. Dolayısıyla hiçbir zorluk onu yolundan döndüremez. İnsanların kendisi hakkında ne düşüneceği de önemli değildir. Tek hedefi Allah'ın rızasıdır; tüm hayatı bu hedefe göre şekillenir.

Müminlerin kararlılığını Allah çeşitli şekillerde sınar. Örneğin Allah, müminleri eğitmek için geçici bir süre sıkıntı ve zorluk verebilir. Kuran'da bu durum şöyle açıklanır:

Andolsun, Biz sizi biraz korku, açlık ve bir parça mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmekle imtihan edeceğiz. Sabır gösterenleri müjdele. (Bakara Suresi, 155)

Kesin bir kararlılığa sahip olan mümin, ayette belirtildiği gibi, kendisine isabet eden tüm bu zorluklara sabreder. Kuran'da Allah, müminlerin bu tavrını ayetlerinde şöyle övmektedir:

Nice peygamberlerle birlikte birçok Rabbani (bilgin)ler savaşa girdiler de, Allah yolunda kendilerine isabet eden (güçlük ve mihnet)den dolayı ne gevşeklik gösterdiler, ne boyun eğdiler. Allah, sabredenleri sever.

Onların söyledikleri: "Rabbimiz, günahlarımızı ve işimizdeki aşırılıklarımızı bağışla, ayaklarımızı (bastıkları yerde) sağlamlaştırdı ve bize kafirler topluluğuna karşı yardım et" demelerinden başka bir şey değildi. (Al-i İmran Suresi, 146-147)

Buna karşılık zorluklara göğüs germemek, mümine yakışan bir tavır değildir:

Senden, yalnızca Allah'a ve ahiret gününe inmayan, kalpleri kuşkuya kapılıp, kuşkularında kararsızlığa düşenler izin ister. (Tevbe Suresi, 45)

Andolsun, Biz bundan önce Adem'e ahid vermiştik, fakat o, unutuverdi. Biz onda bir kararlılık bulmadık. (Taha Suresi, 115)

Zorlukların yanı sıra ele geçen iyi imkanların da insan üzerinde gevşetici etkisi vardır. Rahatlık, çoğu kişinin heyecanının ve şevkinin sönmesine sebep olabilir. Ancak unutulmamalıdır ki, Allah'tan bir nimet geldiğinde şımarıklığa kapılmak ve Allah'tan yüz çevirmek, inkarcıların özelliğidir. Kuran'da bu durum şöyle tarif edilir:

İnsana bir zarar dokunduğunda, yan yatarken, otururken ya da ayaktaiken bize dua eder; zararını üstünden kaldırdığımız zaman ise, sanki kendisine dokunan zarara Bizi hiç çağırmamış gibi döner-gider. İşte, ölçüyü taşıranlara yapmakta oldukları böyle süslenmiştir. (Yunus Suresi, 12)

Oysa iman eden bir insan için böyle bir şey söz konusu değildir. Elleri ne denli iyi imkan geçerse geçsin (lüks, ihtişam, para, iktidar gibi), bu onların kararlılıklarını bozup gevşek bir yapıya bürünmelerine sebep olmaz. Çünkü mümin tüm bunların Allah'tan gelen birer nimet olduğunun ve Allah'ın dilerse bunları geri alabileceğinin farkındadır. Bu nedenle asla şımarıklığa kapılmaz.

Ciddi bir çaba göstermek, işi sıkı tutmak, gevşeklik göstermemek, aşırılıklardan ve taşkınlıklardan kaçınmak, müminlerin kararlılık ve istikrarlarının göstergelerindedir. Bir ayette, "ahiret için ciddi bir çaba gösterenler"den şöyle söz edilir:

Kim de ahireti ister ve bir mümin olarak ciddi bir çaba göstererek ona çalışırsa, işte böylelerinin çabası şükre şayandır. (İsra Suresi, 19)

Gevşememek, sürekli şevkli ve heyecanlı olmak Allah'ın Kuran'da bildirdiği emirlerdendir. Bir ayette şöyle buyrulmaktadır:

Gevşemeyin, üzülmeyin; eğer (gerçekten) iman etmişseniz en üstün olan sizlersiniz. (Al-i İmran Suresi, 139)

Başta da belirttiğimiz gibi kararlılık ve istikrar iki önemli mümin vasfıdır. Müminler, "**Müminlerden öyle erkek-adamlar vardır ki- Allah ile yaptıkları ahde sadakat gösterdiler; böylece onlardan kimi adağını**

gerçekleştirdi, kimi beklemektedir. Onlar hiçbir değiştirme ile değiştirmediler" (Ahzab Suresi, 23) ayetinde olduğu gibi ölünceye dek aynı kararlılık ve istikrarı Allah'ın rızasını kazanmak için gösteren kişilerdir. Müminlerin bu özelliklerinin önemi Kuran'da "münafık" olarak isimlendirilen ve müminlerin arasından çıkan iki yüzlü insanların ahlakı düşünüldüğünde daha iyi açığa çıkmaktadır.

Ne yapacağı belli olmayan, müminlerin yanında başka, inkar edenlerin yanında başka hareket eden münafık karakterli kişiler, son derece istikrarsız bir ruh hali içindedirler. Müminler bir başarıya ulaştığında "biz de sizdendik" demeleri ya da zorda kalınca müminlerden uzak durmaya çalışmaları bunun en açık göstergelerindedir:

Kuran'da kararlılık konusunda verilen örneklerden biri de Kehf Ehli ile ilgilidir. Kuran'da Kehf Ehli'nden, **"Sabrın ve kararlılığın kalplerine rabtedildiği"** (Kehf Suresi, 14) bir topluluk olarak bahsedilmektedir.

Bir insanın ibadetlerinde sürekli olması da istikrar açısından yine önemli bir örnektir. Kuran'daki **"sarp yokuş"** (Beled Suresi, 11) kavramı kararlılık ve istikrarın önemini açıklamaktadır. Kararlılık ve istikrarın bitiş noktası ise ölümdür. Mümin, ölünceye dek sabretmekle yükümlüdür. Allah bir ayetinde şöyle buyurmaktadır:

Şüphesiz sana biat edenler, ancak Allah'a biat etmişlerdir. Allah'ın eli, onların ellerinin üzerindedir. Şu halde, kim ahdini bozarsa, artık o, ancak kendi aleyhine ahdini bozmuş olur. Kim de Allah'a verdiği ahdine vefa gösterirse, artık O da, ona büyük bir ecir verecektir. (Fetih Suresi, 10)

Dünya Hayatının Geçiciliği

İnsan dünyaya geçici bir süre için gelmiştir. Burada hem imtihan edilecek, hem eğitilecek, sonra da ahiretteki ebedi yurduna gidecektir. Dünyadaki nimetler, güzellikler ise, cennetteki gerçek nimetlerin çok eksik bir kopyası olarak, ahireti hatırlatmak kastıyla yaratılmışlardır.

Ancak inkarcılar bunu kavrayamaz ve ebedi sandıkları dünya hayatını varlıklarının tek amacı haline getirirler. Bu ise tam anlamıyla bir aldanıştır. Çünkü son derece geçici, eksik ve kusurlu olan dünya nimetleri, ebediyete ve mükemmelliğe istek duyan insanı tatminden çok uzaktırlar. Allah dünyanın nasıl bir aldanış olduğunu bir ayette şöyle bildirir:

Bilin ki, dünya hayatı ancak bir oyun, '(eğlence türünden) tutkulu bir oyalama', bir süs, kendi aranızda bir övünme (süresi ve konusu), mal ve çocuklarda bir 'çoğalma-tutkusu'dur. Bir yağmur örneği gibi; onun bitirdiği ekin ekicilerin (veya kafirlerin) hoşuna gitmiştir, sonra kuruyuverir, bir de bakarsın ki sapsarı kesilmiş, sonra o, bir çer-çöp oluvermiştir. Ahirette ise şiddetli bir azab; Allah'tan bir mağfiret ve bir hoşnutluk (rıza) vardır. Dünya hayatı, aldanış olan bir meta-dan başka bir şey değildir. (Hadid Suresi, 20)

Gerçekten de, gaflet içinde yaşayan inkarcıların hepsi, üstte sayılan birkaç hedefe (mal ve çocuklarda çoğalma tutkusu, övünme gibi) ulaşmayı amaç edinerek ya-

şarlar. Al-i İmran Suresi'ndeki ayetlerde, dünyadaki aldatıcı süsler hakkında şöyle buyrulmaktadır:

Kadınlara, oğullara, kantar kantar yığılmış altın ve gümüşe, salma güzel atlara, hayvanlara ve ekinlere duyulan tutkulu şehvet insanlara 'süslü ve çekici' kılındı. Bunlar, dünya hayatının metaıdır. Asıl varılacak güzel yer Allah katında olmaktadır.

De ki: "Size bundan daha hayırlısını bildireyim mi? Korkup sakınanlar için Rablerinin katında, içinde temelli kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler, tertemiz eşler ve Allah'ın rızası vardır. Allah, kulları hakkıyla görendir." (Al-i İmran Suresi, 14-15)

Dünya, ahiretle karşılaştırılamayacak kadar basit ve değersizdir. Bunu ifade etmek için olacak, Arapça'daki "dünya" kelimesi, "dar, sıkışık, pis yer" anlamından türemiştir. İnsanlar dünya üzerinde geçirecekleri 60-70 yıllık ömrü başta çok uzun ve tatmin edici sanırlar, oysa çok kısa bir süre sonra bu ömrün sonuna gelir. Ölüm yaklaştıkça da, yaşadıkları hayatın ne kadar kısa olduğunu daha iyi anlarlar. Mahşer (diriliş) günü ise, onlarla şöyle konuşulur:

Dedi ki: "Yıl sayısı olarak yeryüzünde ne kadar kaldınız?" Dediler ki: "Bir gün ya da bir günün birazı kadar kaldık, sayanlara sor." Dedi ki: "Yalnızca az (bir zaman) kaldınız, gerçekten bir bilseydiniz. Bizim, sizi boş bir amaç uğruna yarıttığımızı ve gerçekten bize döndürülüp getirilmeyeceğinizi mi sanmıştınız?" (Müminun Suresi, 112-115)

Allah'a isyan ederek dünya hayatına hırsla kapılmak ve ahireti göz ardı etmek, ebedi cehennemle cezalandırılacak bir suçtur. Allah, "Kitabın bir bölümüne inanıp da bir bölümünü inkâr edenler" hakkında şu hükmü verir:

"İşte bunlar, ahireti verip dünya hayatını satın alanlardır; bundan dolayı azapları hafifletilmez ve kendilerine yardım edilmez." (Bakara Suresi, 86)

Başka ayetlerde ise şöyle buyrulmaktadır:

Bizimle karşılaşmayı ummayanlar, dünya hayatına razı olanlar ve bununla tatmin olanlar ve bizim ayetlerimizden habersiz olanlar; İşte bunların, kazandıkları dolayısıyla barınma yerleri ateştir. (Yunus Suresi, 7-8)

Bazı insanlar dünyanın Allah'ın yarattığı geçici bir yurt olduğunu inkar ederler. Dahası bu geçici yurttan Allah'ın yarattığı bazı nimetlere Rabbimizden yüz çevirerek hırsıyla bağlanır, bunları sahiplenirler. Böyle bir insan, elbette ki azaba müstahaktır. Kuran'da, böylelerinin durumu çok açık ifade edilmiştir. Ayetlerde şöyle hükme-dilmiştir:

**Artık kim taşkınlık edip-azarsa,
Ve dünya hayatını seçerse,
Şüphesiz cehennem, (onun için) bir barınma yeridir. (Naziat Suresi, 37-39)**

Yanıbaşımızdaki Ölüm

Cahiliye toplumu, adından da anlaşıldığı gibi, son derece bilgisiz, akılsız ve bilinçsiz bir toplumdur. Bu toplumun üyeleri, hayatlarını kesin gerçeklere, akla ve mantığa dayandırmazlar. Aksine boş ve batıl inançlar, gerçek dışı zanlar, temenniler ve sonuçta aldanışlarla yaşarlar. Bu aldanışların biri de, ölüm hakkındaki düşünceleridir. Ölümün, mümkün olduğunca akıldan uzak tutulması, düşünülmemesi gerektiği kanaatindedirler.

Böyle yapmakla, yani ölümü göz ardı etmekle yapmak istedikleri şey ise, kendi akıllarınca ölümden kurtulmaktır. Ölümü düşünmeyince, ölümden uzaklaştıklarını sanırlar. Elbette ki bu mantık, bir tehlikeden kurtulmak için kafasını kuma gömen devekuşununkinden daha farklı bir mantık değildir. Oysa bir tehlikeyi görmezlikten gelmek, o tehlikeyi yok etmez. Aksine o tehlikeye hazırlıksız yakalanmak ve dolayısıyla daha büyük zarar görmek anlamına gelir.

Mümin, her konuda olduğu gibi, bu konuda da cahiliye toplumunun mantığından tümüyle uzaktır. Onlar gibi açık ve kesin bir gerçeği yok sayarak hayali bir dünyada yaşamaz. Aksine, gerçek olduğu, şimdiye dek dünya üzerinde yaşamış olan istisnasız tüm insanların şahitliği ile kesin olarak ispatlanmış olan ölümü, ciddi bir biçimde düşünür. İnkarcılara ise Allah'ın Kuran'da bildirdiği bir emri uyarınca şöyle seslenir:

De ki: "Elbette sizin kendisinden kaçtığınız ölüm, şüphesiz sizinle karşılaşp-buluşacaktır. Sonra gaybı da, müşahede edilebileni de bilen (Allah)a döndürüleceksiniz; O da size yaptıklarınızı haber verecektir." (Cuma Suresi, 8)

Ölüm unutulması, düşünülmemesi gereken bir "musibet" değil, aksine insana hayatın gerçek anlamını öğretten ve dolayısıyla üzerinde yoğun biçimde düşünülmesi gereken büyük bir derstir. Mümin bu büyük olay üzerinde akılcı ve samimi bir biçimde düşünür. Allah'ın insanı bir süre yaşattıktan sonra neden bu dünyadan ayırdığını, neden tüm canlıları ölümlü kıldığını düşünür. Kuran'a göre, yaratılmış olan her varlık kısacası herşey ölümlüdür. Bu, onların aciz ve zayıf birer "kul" olduklarını gösterir. Hayatın sahibi Allah'tır; yaratılmışlar, ancak Allah'ın dilemesi ile hayat bulurlar ve yine Allah'ın dilemesi ile hayatlarını yitirirler. Allah ayetlerinde şöyle hükmetmektedir:

(Yer) Üzerindeki herşey yok olucudur; Celal ve ikram sahibi olan Rabbinin yüzü (kendisi) baki kalacaktır. (Rahman Suresi, 26-27)

Herkes ölecektir ve en önemlisi, ne zaman nerede öleceğini kimse bilemez. Hiç kimsenin bir dakika sonra

hayatta kalacağına dair bir garantisi yoktur. Bu nedenle, mümin sanki her an ölecekmiş gibi davranmalıdır. Ölümü sık sık düşünmek müminin ihlasını korumasını ve hep şuurlu hareket etmesini sağlar, Allah korkusunu artırır, nefisini terbiye etmesine yardımcı olur.

Kuran'da, her insanın bir gün öleceğine şöyle dikkat çekilir:

Senden önce hiçbir beşere ölümsüzlüğü vermedik; şimdi sen ölürsen onlar ölümsüz mü kalacaklar? Her nefis ölümü tadıcıdır. Biz sizi, şerle de, hayırla da deneyerek imtihan ediyoruz ve siz bize döndürüleceksiniz. (Enbiya Suresi, 34-35)

Allah'tan Başka İlahlar Edinenlerin Ebedi Mekanı: Cehennem

- Allah'ın rızasına uyan kişi, Allah'tan bir gazaba uğrayan ve barınma yeri cehennem olan kişi gibi midir? Ne kötü barınaktır o. (Al-i İmran Suresi, 162)
- Aşağılatıcı ve ebedi bir azap yeridir. (Tevbe Suresi, 63, 68; Maide Suresi, 80; Enam Suresi, 128; Hud Suresi, 107; Nahl Suresi, 29; Enbiya Suresi, 99; Nisa Suresi, 14, 151)
- Ateşi çok şiddetli ve kavurucudur. (Mearic Suresi, 15-16; Al-i İmran Suresi, 181; Ahzab Suresi, 64; Hac Suresi, 72; Nur Suresi, 57; Furkan Suresi, 11)
- Korkunç bir uğultusu vardır. (Furkan Suresi, 12; Mülk Suresi, 7-8)
- Allah'ın yarattığı en kötü barınma yeridir. (Al-i İmran Suresi, 162; Nisa Suresi, 115)
- Azap aralıksızdır ve asla hafifletilmez. (Mü'min Su-

resi, 46-47; Maide Suresi, 37; Yunus Suresi, 52; Beyyine Suresi, 6; Hac Suresi, 22; Al-i İmran Suresi, 88; Fatır Suresi, 36)

- Ölererek kurtulma imkanı da yoktur. (İbrahim Suresi, 17)
- Yardım edebilecek hiçbir kimse yoktur. (Al-i İmran Suresi, 91)
- Kaçış ve kurtuluş yolu yoktur. (Maide Suresi, 37; Kehf Suresi, 53; Beled Suresi, 19-20)
- Başındaki bekçiler meleklerdendir. (Mü'min Suresi, 49-50; Zuhruf Suresi, 77; Müddessir Suresi, 26-31)
- Yakıtı insanlar ve taşlardır. (Bakara Suresi, 24; Tahrim Suresi, 6; Al-i İmran Suresi, 10; Enbiya Suresi, 98; Hud Suresi, 119; Secde Suresi, 13)

- Ateşle dağlanma vardır. (Tevbe Suresi, 35)
- Kemikleri çatırdatan inlemeler duyulur. (Enbiya Suresi, 100)
- Suçlular bukağıllara vurulmuşlardır. (İbrahim Suresi, 49)
- Kaynar su ve irinli su içirilir. (Nebe Suresi, 24-25; Gaşıye Suresi, 5; Vakıa Suresi, 54-55; Yunus Suresi, 4; Sad Suresi, 57; İbrahim Suresi, 16-17)
- Yiyeceği zakkum ve darı dikenidir. (Duhan Suresi, 43-46; Saffat Suresi, 62-66; Vakıa Suresi, 52-53; Müzzemmil Suresi, 13; Gaşıye Suresi, 6-7)
- Cehennemdekiler katranla giydirilmişlerdir. (İbrahim Suresi, 50)

Yalnızca Allah'ın Rızasını

Arayanların Ebedi Mekanı: Cennet

- Orada diledikleri herşey onlarındır; katımızda daha fazlası da var. (Kaf Suresi, 35)
- İnsanın zevk aldığı ve isteği herşey ve daha fazlası vardır. (Kaf Suresi, 35; Zuhruf Suresi, 71; Enbiya Suresi, 102)
- Muazzam bir mülk vardır. (İnsan Suresi, 20)
- Her yanı nimetlerle donatılmıştır. (Saffat Suresi, 43; İnsan Suresi, 20)
- Ölüm tadılmaz. (Duhan Suresi, 56)
- Ebedi olarak kalınır. (Bakara Suresi, 25)
- Yorgunluk veya bıkkınlık duyulmaz. (Fatır Suresi, 35)
- Sınırsız mutluluk vardır. (Yasin Suresi, 55)
- Tam bir rahatlık vardır. (Vakıa Suresi, 89)

- Alabildiğine geniştir. (Hadid Suresi, 21)
- Hoşnut bir yaşam vardır.(Hakka Suresi, 21)
- Hüzün ve korku yoktur. (Bakara Suresi, 62; Al-i İmran Suresi, 170; Fatır Suresi, 34; Araf Suresi, 35)
- Geniş ikram görülür. (Saffat Suresi, 42)
- Kusursuz bir şekilde yeni bir yaratılışla yaratılmış, bakire, tertemiz, pürüzsüz tenli, iri gözlü ve bakışları sadece eşlerine çevirmiş huriler vardır. (Bakara Suresi, 25; Saffat Suresi, 49; Zuhuf Suresi, 70; Saffat Suresi, 48; Duhan Suresi, 54; Vakıa Suresi, 22-23, 36-37; Rahman Suresi, 56, 58, 70, 72; Nabe Suresi, 33; Vakıa Suresi, 35)
- Yüksek köşkler ve güzel meskenler vardır. (Furkan Suresi, 10, 75; Ankebut Suresi, 58; Saff Suresi, 12)
- Rahatsız edici sıcak veya soğuk yoktur. Sürekli gölgelikleri vardır. (İnsan Suresi, 13; Rad Suresi, 35; Mürselat Suresi, 41; Nisa Suresi, 57)
- İçinden ırmaklar akar. (Bakara Suresi, 25)
- Sütten ve baldan ırmaklar vardır. (Muhammed Suresi, 15)
- Yükseklerde kurulmuş döşekler, mücevherlerle işlenmiş tahtlar vardır. (Vakıa Suresi, 15, 34; Gaşiye Suresi, 13; Saffat Suresi, 44)
- Dizi dizi yastıklar, serilmiş yaygılar, çarpıcı güzellikte döşekler vardır. (Gaşiye Suresi, 15-16; Rahman Suresi, 76, Vakıa Suresi, 30)
- Bitip tükenmeyen, hesapsız bir rızık vardır. (Sad Suresi, 54; Mümin Suresi, 40)
- İçindeki nimetler eksilmez. (İnsan Suresi, 13; Vakıa Suresi, 33)

- Rahatlıkla erişilen çeşit çeşit meyveler vardır. (Vakıa Suresi, 28, 29, 32; Nebe Suresi, 32; Hakka Suresi, 23; Rahman Suresi, 68; İnsan Suresi, 14)
- Tertemiz su kaynakları vardır. (Mutaffin Suresi, 28; Gaşıye Suresi, 12; Rahman Suresi, 50; İnsan Suresi, 6,18)
- Çeşit çeşit incelikler ve güzellikler vardır. (Rahman Suresi, 48)
- Atlastan ağır işlemeli yastıklar vardır. (Rahman Suresi, 54)
- Tertemiz hizmetçiler vardır. (Tur Suresi, 24)
- Saçılmış inci gibi ölümsüz vildanlar vardır. (İnsan Suresi, 19)
- İçenlere sarhoşluk vermeyen bembeyaz, katıksız bir şarap vardır. (Mutaffin Suresi, 25,26; İnsan Suresi, 5; Saffat Suresi, 46-47; Vakıa Suresi, 19; Tur Suresi, 23)
- İpekten ve ağır işlenmiş atlastan elbiseler, altın, gümüş ve inciden takılar vardır. (İnsan Suresi, 21; Hac Suresi, 23)
- Yiyecek ve içecekler altın ve gümüşten tepsi ve testilerle sunulur. (Zuhruf Suresi, 71; İnsan Suresi, 15-16)
- İçindeki yiyeceklerin tadları dünyadakiler benzemektedir. (Bakara Suresi, 25)

Sonuç

Yeryüzünde yaşamakta olan tüm insanlar gibi siz de ilerleyen her saat, her dakika ve her saniye ahiret yaşamınıza daha çok yaklaşıyorsunuz. Bu, kaçınılmaz bir gerçek... Bir gün, bir şekilde yaşamınız sonlanacak ve Allah katında dünyada yaptıklarınızdan dolayı hesap vereceksiniz.

Şimdiye kadar dini zor gördüğünüz için din ahlakını yaşamaktan uzak durmuş, Kuran ahlakından uzaklaşmış ve birçok hata yapmış olabilirsiniz. Ama şu andan sonra önemli olan samimi olarak Allah'a tevbe edip, ahiretiniz için en hayırlısını yapmanız ve kolay olana yönelmenizdir. Bu karara vardığınızda şu ana kadar alıştığınızdan çok farklı ve "güzel bir hayat"a kavuşacağınız ise Allah'ın izniyle kesin bir gerçektir.

"Güzel bir hayat" kavramı insanlara çoğu zaman yabancı gelir. İnsanların büyük bir çoğunluğu, hiçbir sıkıntı, üzüntü, korku, endişe duymayacakları bir hayatı, erişilmesi imkansız bir hayal olarak görürler. Gerçekten böyle bir hayat, Kuran ahlakından uzak yaşayan insanlar için erişilmesi mümkün olmayan bir hayaldir.

Böyle huzurlu ve sevinç içinde bir hayatı sadece Allah'ın rızasını, cennetini ve rahmetini kendilerine hedef edinen, Allah'tan korkup sakınanlar yaşayabilirler. Bu Allah'ın inanan kullarına müjdelediği bir gerçektir:

Erkek olsun, kadın olsun, bir mü'min olarak kim salih bir amelde bulunursa, hiç şüphesiz biz onu güzel bir hayatla yaşatırız ve onların karşılığını, yaptıklarının en güzeliyle muhakkak veririz.

(Nahl Suresi, 97)

Kitap boyunca da kapsamlı olarak anlatıldığı gibi, Allah'ın insanlar için bildirdiği din, çok kolay ve zahmetsizdir. Ayrıca insanın hayatındaki tüm zorlukları, sıkıntı ve zahmetleri giderir. Din ahlakını yaşayan insan Allah'ın koruması altında, her işinde başarıya ve en güzeline erişir ve ayette bildirildiği gibi en güzel hayatı yaşar.

O halde siz de güzel olanı ve aynı zamanda da en kolay yaşamı tercih edin. Böyle bir hayatı Kuran ahlakını yaşayarak kolayca elde edebilirsiniz. Çünkü Kuran, bu evrendeki herşey gibi sizi de yaratan Allah'ın sözüdür. Şu ana kadar içinde yaşadığınız toplumdan, çevrenizdeki insanlardan, gazetelerden, televizyondan aldığınız telkinleri bir kenara bırakarak sadece Allah'ın sözü olan hak dine yönelin ve Kuran ahlakını yaşamamanın kolaylığını düşünün.

Unutmayın; eğer din ahlakının rahatça yaşanabilirliğini görmezlikten gelerek, kolay olanı terk edecek olursanız, ahirette Allah'tan başkasını ilah edinenlerin ebedi olarak kalacakları cehennemde ummadığınız sonsuz bir acı ile karşılaşabilirsiniz.

***Sen yücesin,
bize öğrettiğinden başka bizim
hiçbir bilgimiz yok.
Gerçekten Sen, herşeyi bilen,
hüküm ve hikmet sahibi olansın.
(Bakara Suresi, 32)***

